

ŠTEVILKA 65
16. avgust 2007

LIPNICA

G l a s i l o O b č i n e M o r a v s k e T o p l i c e

FOTO: Ludvik SOČIČ

UVODNIK

Prvotni namen izida te številke Lipnice je bil, da na nekaj straneh opozorimo na avgustovsko in septembrsko dogajanje v okviru 11. občinskega praznika in 19. Košičevih dnevov kulture: res objavljamo programa obeh prireditvev, posamezne dogodke skušamo na kratko predstaviti.

A glej ga, zlomka: na »posestvu« v Motvarjevcih zabrnijo stroji, ogorčeni občani zahtevajo odgovore, pojasnila, iščejo krivce ... Mar nasprotujejo bioplinarni za vsako ceno ali si želijo, da jo investitor zgradi zunaj naselja?

Eden od razlogov za tovrstne nesporazume je na dlani: nove občine so bile v ne tako daljni preteklosti izločene iz postopka pridobivanja gradbenege dovoljenja (lokacijska informacija je nekaj drugega!); s svojimi »zoprnimi« pripombami so verjetno preveč zadrževale postopke in motile birokratsko idilo ... In zdaj nastaja, kar nastaja! Povsem nedopustni posegi v prostor ... Tudi v Motvarjevcih!

Občinska športna zveza letos praznuje 10-letnico delovanja – o tem govori njen dolgoletni predsednik Branko Recek.

In še veliko, veliko se je nabralo, saj se čuti poletni prireditveni utrip. Ludvik Sočić, urednik

JUTRANJI POKLON SONCU – Sončnice, za marsikoga »najlepše rože poletja«, so preplavile naša polja, tokrat za industrijsko predelavo. Pa ste opazili, da ne naredijo polkroga za soncem? Gre za njihovo nevednost, neprilagojenost ali kar za upor?

Drage občanke in spoštovani občani!

Hitro, prehitro mine leto in že smo na pragu jeseni, ko se v okviru praznika občine – letos bo že enajsti – za trenutek ozremo na to, kaj smo uspeli in česa nam ni uspelo v času med dvema praznikoma narediti ali ustvariti, da bi bilo življenje ljudi, torej nas, občanov, čim lepše. Hkrati je to vedno tudi priložnost za razmislek, kako naprej, kaj so tiste vsebine, ki jih najbolj pogrešamo oziroma si ljudje želijo, da se izboljšajo.

O vsem tem bo ob letošnjem prazniku občine, tako kot vsako leto, veliko priložnosti na različnih prireditvah, ki bodo potekale v okviru našega praznika, zato Vas, drage občanke in spoštovani občani, vabim, da se udeležite prireditvev, da se pogovorimo o vsem, kar nas zanima, in da se hkrati razveselimo naših skupnih dosežkov.

Že ob tej priložnosti se vsem, ki boste sodelovali pri pripravi prireditvev, iskreno zahvaljujem z željo, da bi vse prireditve dobro uspelo in privabile veliko ljudi. Hkrati Vam vsem ob tej priložnosti čestitam ob 11. prazniku občine in Vam želim veliko dobre volje in veselja ob spremljanju prireditvev.

Feri Cipot, župan

MORAVSKE TOPLICE: PODPISAN DOGOVOR O MEDOBČINSKI INŠPEKCIJI IN REDARSTVU – Župani desetih prekmurskih občin so s podpisom dogovora o pravicah in obveznostih storili še zadnji korak do ustanovitve medobčinske inšpekcijske in redarske službe.

MORAVSKE TOPLICE: ODLIČNJAKI PRI ŽUPANU – Župan Franc Cipot je ob zaključku šolskega leta sprejel učence vseh treh osnovnih šol v občini, ki so šolanje končali z odličnim uspehom, njihove razrednike ter ravnatelje.

MOTVARJEVCI: DOMAČINI OSTRO NASPROTUJEJO GRADNJI BIOPLINARNE – V Motvarjevcih so gradbeni stroji zabrneli prej, kot so se domačini zavedli, da na zemljišču Panvite, v neposredni bližini kalvinske cerkve in kulturne dvorane gradijo bioplinarno. Ko so to izvedeli, so se na zboru gradnji silovito uprli.

FILOVCI: PETI PRAZNIK KRAJEVNE SKUPNOSTI – Z več prireditvami (dobrodelnim koncertom »EURO za lažjo pot v solo«, festivalom vina in pesmi ter javno radijsko oddajo »Pod brajdami«) je KS Filovci proslavila svoj 5. praznik. Razveseljiva je množična udeležba, saj se je na njih zbralo več kot tisoč obiskovalcev.

ČIKEČKA VAS: GASILCI Z NOVIM VOZILOM – V Čikečki vasi so slovesno predali namenu novo, sodobno opremljeno gasilsko vozilo, iveco daily, letnik 2002. Vrednost naložbe je 32.744 evrov.

BOGOJINA: Z VELIKIM TRUDOM DO NOVEGA AVTA – Novo vozilo, opremljeno za potrebe gasilcev, so v juniju prevzeli tudi bogojinski gasilci.

PROSENJAKOVCI: UPOKOJENCI NA POHODU – DU občine Moravske Toplice je konec junija pripravilo tradicionalni pohod.

MORAVSKE TOPLICE: ALEKSANDER VUKAN RAZSTAVLJA – Delo mladega slikarja je predstavil mag. Franc Obal.

11. PRAZNIK OBČINE

PROGRAM PRIREDITEV

Sobota, 25. avgust 2007, 16⁰⁰

MORAVSKE TOPLICE – lovski dom

ADIJO, POLETJE – festival za mlade in mlade po srcu

Nedelja, 26. avgust 2007, 10⁰⁰

MARTJANCI – športno-rekreacijski center

VAŠKE IGRE OBČINE MORAVSKE TOPLICE

Sobota, 1. september 2007, 14⁰⁰

IVANCI – gasilski dom

ZELENJADARSKI DAN

Nedelja, 2. september 2007, 11⁰⁰

MORAVSKE TOPLICE – Brzinsček

OTVORITEV NOVEGA LOVSKEGA DOMA LD MORAVCI

Petek, 7. september 2007

MORAVSKE TOPLICE – hotel Livada, 13³⁰

SLAVNOSTNA SEJA OBČINSKEGA SVETA

s podelitvijo občinskih priznanj in nagrade

OTVORITEV RAZSTAVE LIKOVNIH DEL

»Slikarska kolonija Primož Trubar Moravske Toplice«

MORAVSKE TOPLICE – ŠRC Terme 3000, 16³⁰

NOGOMETNA TEKMA ŽNK LEN FILOVCI : ELITA

Sobota, 8. september 2007

MORAVSKE TOPLICE – igrišče Livada, 10⁰⁰

GOLF TURNIR ZA POKAL OBČINE MORAVSKE TOPLICE

MORAVSKE TOPLICE – ŠRC Terme 3000/lovski dom, 11⁰⁰

MINI OLIMPIJADA

MORAVSKE TOPLICE – lovski dom, 17⁰⁰

KOMEDIJA »CINCO IN MARINKO«

Nedelja, 9. september 2007

MORAVSKE TOPLICE – ŠRC Terme 3000 / lovski dom, 10³⁰

KOLESARSKI MARATON

MORAVSKE TOPLICE – lovski dom, 14⁰⁰

OSREDNJA PRIREDITEV

Nedelja, 16. september 2007, 9⁰⁰

SEBEBORCI

AVTO MOTO RALLY »VSE ZA VARNOST PROMETA«

Četrtek, 20. september 2007, 13⁰⁰

BOGOJINA – osnovna šola

PREVZEM PRIZIDKA IN IGRISČ PRI OSNOVNI ŠOLI

VLJUDNO VABLJENI NA PRIREDITVE!

OSREDNJE PRIZORIŠČE DOGAJANJA

LOVSKI DOM MORAVSKE TOPLICE

je prireditveni šotor ob starem lovskem domu v Moravskih Toplicah, na vzhodnem robu naselja, ob cesti Moravske Toplice-Tešanovci.

SEJEM DOMAČE OBRTI

Več prireditev bo spremljal sejmski vrvež. Na stojnicah bodo turistična in druga društva ter zasebniki ponudili pestro paleto izdelkov domače obrti, odlična vina z Vinske turistične ceste Goričko ter prekmurske kulinarčne dobrote.

KOŠIČEVI DNEVI XIX

PROGRAM

sobota, 18. 8. 2007

20.00

Koncert domačih pevcev

Vaško-gasilski dom, Filovci

nedelja, 19. 8. 2007

11.00

Hubertova maša

Lovski dom, Bogojina

nedelja, 26. 8. 2007

10.00

GAJ prošenje z blagoslovitvijo

krizevega pota

Kapela Kraljice družine, Filovci

sobota, 1. 9. 2007

14.00

Zelenjadarski dan

Gasilski dom, Ivanci

nedelja, 2. 9. 2007

9.00

LIKOS otvoritev razstave

Veroučne učilnice, Bogojina

18.00

Okrogla miza o Plečniku in cerkvi

Župnijska cerkev, Bogojina

20.00

Otvoritev stalne razstave izbora

del škofa dr. Jožefa Smeja

Turistična kmetija Puhana, Bogojina 311

petek, 7. 9. 2007

20.00

Vinogradniški večer

Kmečki turizem Gutman-Zver, Bogojina

sobota, 8. 9. 2007

12.30

Pohod po poteh kulturne dediščine

Zbirališče pri župnišču, Bogojina

nedelja, 9. 9. 2007

20.00

Folklorni večer

Kulturna dvorana, Bogojina

V ZNAMENJU PLEČNIKA

Cerkev Gospodovega vnebohoda, zgrajena po načrtih arhitekta Jožeta Plečnika v letih 1925–1927 (iz knjige Peter Krečič: Bogojina. Cerkev Gospodovega vnebohoda, 1977)

11. PRAZNIK OBČINE MORAVSKE TOPLICE

SLAVNOSTNA SEJA OBČINSKEGA SVETA

Hotel Livada, petek, 7. september 2007, ob 13.30

Slavnostna seja občinskega sveta bo seveda na dan praznika, 7. septembra. Nagradenci, svetniki in gostje se bodo zbrali v hotelu Livada v Moravskih Toplicah. Osrednji del seje bo namenjen slovesni podelitvi priznanj in nagrade. V kulturnem programu bosta nastopila obetavna mlada glasbenika, flavtistka Sandra Gjerek in kitarist Aleš Vitez, odprli pa bodo tudi izbor iz bogate bere slik, ki so jih udeleženci slikarske kolonije Primož Trubar v Moravskih Toplicah ustvarili v zadnjih desetih letih.

Sandra Gjerek iz Martjanec je gojenka srednje glasbene in baletne šole, na državnem tekmovanju mladih glasbenikov pa je letos prejela srebrno plaketo.

Mladi glasbeni zanesenjak na kitari Aleš Vitez iz Moravskih Toplic je star 15 let in je končal nižjo glasbeno šolo v Murski Soboti.

SLIKARSKO OBČUTJE PANONSKEGA SVETA

Od leta 1995 se v Moravskih Toplicah zbirajo ugledni slovenski akademski slikarji na likovni koloniji, ki jo organizira Protestantsko društvo Primož Trubar, podpirata pa Občina Moravske Toplice in Evangeličanska cerkev v Sloveniji (umetniški vodja je akademski slikar Nikolaj Beer). Po lanskoletni izjemno uspešni razstavi v Murski Soboti bo izbor slik v času praznovanja občinskega praznika predstavljen še v hotelu Livada.

*Vinko Tušek
GORIČKI
BREGOVI,
1998,
akril-platno*

OSREDNJA PRIREDITEV OB OBČINSKEM PRAZNIKU

Lovski dom Moravske Toplice, nedelja, 9. september 2007, ob 14.00

Na osrednji prireditvi na prizorišču ob starem lovskem domu bo zbrane pozdravil in nagovoril župan Franc Cipot ter s predstavniki TIC podelil priznanja najlepše urejenim krajem v občini, s predstavniki Društva upokojeencev pa dobitnikom priznanj za najlepše urejene domačije upokojskih družin.

Tisto popoldne se bo v šotoru in ob njem dogajalo veliko vsega: delavnica za otroke, tržnica domače obrti – turistična in druga društva se bodo predstavila z izdelki in domačimi dobrotami, vožnja s kočijo ... In še in še, recimo, zabava s skupino Plamen in – oh, saj ne boste verjeli! – nastop ansambla Lojzeta Slaka.

OTVORITEV NOVEGA LOVSKEGA DOMA LD MORAVCI

Moravske Toplice-Brzinsček, nedelja, 2. september 2007, ob 11.00

Namenu bodo predani prostori novega lovskega doma LD Moravci, ki je v zadnjih mesecih zrasel v gozdčičku med Moravskimi Toplicami in Zgornjimi Moravci. Dom je nadomestni objekt, saj namerava občina na lokaciji dosedanjega doma urediti sodoben in prepotreben športno-zabavišni center.

Člani lovskega družine so s tem pridobili nove, sodobno urejene prostore: večjo sejno in prireditveno dvorano, več prostorov za delo, vključno s hladilnico, kuhinjo in sanitarijami.

Dom bo namenu predan na slovesnosti s kulturnim programom, v katerem bodo nastopile tudi glasbene skupine, ki delujejo v okviru Zveze lovskih družin, za zabavo bo skrbel skupina Prekmurci.

OTVORITEV PRIZIDKA IN IGRISČ PRI OŠ BOGOJINA

Osnovna šola Bogojina, četrtek, 20. septembra 2007, ob 13.00

Vodstvo OŠ Bogojina se je v lanskem letu lotilo nadzidave, s katero bodo pridobili dve novi učilnici, nujno potrebni za nemoteno delo devetletke. Letos sta bili izgrajeni še zunanji igrišči za roket in košarko s pomožnimi objekti. Izjemno pomembna pridobitev tako za šolo kot za kraj Bogojina!

11. PRAZNIK OBČINE MORAVSKE TOPLICE

PRAZNIČNI ŠPORTNI UTRIP

Štirje športni dogodki bodo zaznamovali letošnje občinsko praznovanje:

NOGOMETNA TEKMA

ŽNK LEN FILOVCI : ELITA

ŠRC Terme 3000,

petek, 7. september 2007, ob 16.30

Mojstrice usnjene žoge, zbrane v Ženskem nogometnem klubu Len Filovci, sodijo v sam vrh slovenskega ženskega nogometa, saj so že okusile slast državnih ligaških prvakinj in pokalnih zmagovalk. Nasproti jim bo stala ekipa, sestavljena iz podjetnikov, gospodarstvenikov, svetnikov in občinskih funkcionarjev iz naše občine. Gorje slednjim, če bodo dekleta pokazala vse, kar znajo! Da so spretnost in znanje, borbenost in zagrizenost lastnosti, ki jih krajsijo, so že velikokrat dokazala.

GOLF TURNIR ZA POKAL OBČINE

Igrišče za golf Livada Moravske Toplice,
sobota, 8. september 2007, ob 10.00

Golf ni le igra, temveč tudi možnost za druženje igralcev in ljubiteljev tega vse bolj priljubljenega športa, prav tako pa je to tudi priložnost za prijeten oddih od naglice vsakdana in obilice obveznosti. Na zelenih planjavah golfskega igrišča Livada v Moravskih Toplicah bo tako letos že šestič odigran turnir za pokal Občine Moravske Toplice. Najboljši v igri z belo žogico bodo prejeli nagrade.

KOLESARSKI MARATON

ŠRC Terme 3000 / Lovski dom,

nedelja, 9. september 2007, ob 10.30

Občinska športna zveza v okviru prireditve občinskega praznika vsako leto organizira kolesarski maraton na treh različno dolgih progah. Udeležuje se ga več sto ljubiteljev kolesarstva (leta 2005: 478, v slabem vremenu leta 2006 pa 351), ki so vedno znova navdušeni nad lepo urejenimi kraji in slikovito pokrajino, po kateri so speljane proge. Priporočamo, da se na najdaljšo (približno 50-kilometrsko progo) podajo le dobro pripravljene kolesarje.

MINI OLIMPIJADA

ŠRC Terme 3000 / Lovski dom
Moravske Toplice,

sobota, 8. september 2007, ob 11.00

Prireditelj – Občinska športna zveza Moravske Toplice je k sodelovanju na Mini olimpijadi povabila učence vseh osnovnih šol v občini. Olimpijsko gibanje skuša z organiziranimi akcijami že pri šolski mladini privzgojati spoštovanje med udeleženci športnih tekmovanj, spodbujati zdravo tekmovalnost in pozitivno vzdušje. Udeleženci se bodo pomerili v igrah z žogo (košarka, nogomet, odbojka, med dvema ognjema), tekah, risanju na asfalt, rolanju in nekaterih družabnih igrah. Predstavili bodo tudi znano športno osebnost in pri nas malo znano panogo floorball.

RAJ IN RAJANJE NA OSREDNJEM PRIZORIŠČU

Lovski dom Moravske Toplice,
sobota, 8. september 2007,
od 16.00 dalje

Golfisti in udeleženci Mini olimpijade se bodo do 16. ure zbrali na osrednjem prizorišču, kjer bodo najboljši in najprizadenejši prejeli nagrade. Pričakujemo, da se učencem, ki bodo sodelovali na Mini olimpijadi, pridružijo tudi starši in si skupaj ogledajo komedijo Cinco & Marinko. Po komediji bodo za zabavo skrbeli skupina Plamen in obiskovalci, ki bodo premogli pogum in svoje pevske talente pokazali v karaokah.

KOMEDIJA O NORIH IDEJAH IN VSEM, KAR JIH USTAVLJA

Mate Matišič: CINCO & MARINKO
Lovski dom Moravske Toplice,
sobota, 8. september 2007, ob 17.00

Komedija o dveh gastarbajterjih, ki že enajst let opravljata pomožna dela na različnih nemških »bauštelah«, hrepenita pa po domu in svojih bližnjih. Prvi, Cinco, se odloči, da si bo s podkupninami zdravnikom pridobil potrdilo o svoji smrti. V krsti ga bodo prepeljali domov, kjer bosta z ženo Marico uživala penzijo pod štajerskimi brajdami.

Marinko je politični emigrant. Že enajst let ni videl žene Stane, tudi javil se ji ni zaradi strahu, da bi ga izsledila udba. S Cincovim potnim listom bo končno, kljub strahu, odšel v svojo ljubo dolensko vas, k svoji dragi ženi ...

Komedijo izpod peresa zagrebskega pisca Mate Matišiča so uprizorili sloviti mariborski gledališčniki: igralca Vlado Novak in Konrad Pižorn ter režiser Branko Kraljevič.

ADIJO, POLETJE

festival za mlade in mlade po srcu
Lovski dom Moravske Toplice,
sobota 25. avgust 2007, ob 16.00

Sobotno popoldne bo minilo v razposajenem razpoloženju, ob zabavnih in družabnih igrah, nadobudni pevci bodo lahko preizkusili svoje sposobnosti v karaokah, v večernem delu prireditve pa bodo nastopile mlade glasbene skupine, nekatere s prvimi javnimi predstavitvami.

12. VAŠKE IGRE OBČINE MORAVSKE TOPLICE

Športno-rekreativni center Martjanci,
nedelja, 26. avgust 2007, ob 10.00

Vaške igre s svojo 12. ponovitvijo izpričujejo svojevrstno trdoživost, letos pa so se prvič znašle v koledarju prireditev občinskega praznika. Organizator, svet krajevne skupnosti Martjanci, je k sodelovanju povabil posamezna naselja, z eno ekipo lahko sodeluje tudi več naselij iz občine. Ekipe se bodo merile v naslednjih igrah: vlečenje vrvi, sestavljanje voza, luščenje koruze, baliranje, žaganje, skakanje v vreči, tek s plavutmi, prenašanje vode, tek s smučmi; finalna igra prinaša dvojno število točk.

AVTO MOTO RALLY »VSE ZA VARNOST PROMETA«

Prometno-varnostni center / Sebeborci,
nedelja, 16. september 2007, ob 9.00

Tradicionalni avto moto rally pripravljata Združenje šoferjev in avtomehnikov ter Društvo paraplegikov Prekmurja in Prlekije – rally velja kot državno prvenstvo paraplegikov. Smisel rallyja – sodelujejo tudi vozniki-veterani – je vzgojni: varna vožnja v cestnem prometu ob upoštevanju cestnoprometnih predpisov; udeleženci se namreč po spretnosti vožnji na poligonu podajo na več deset kilometrov dolgo vožnjo po cestah Prekmurja.

PLEČNIK V PREKMURJU

Bogojinska župnija in z njo Košičev odbor za pripravo XIX. Košičevih dnevov se letos pridružujeta vseslovenskemu praznovanju Plečnikovega leta. Že na dan Plečnikove smrti, to je bilo 7. januarja letos, smo se v »njegovi« cerkvi, to je v župnijski cerkvi Gospodovega vnebohoda, s slovesnim bogoslužjem, ki ga je vodil murskosoboški škof dr. Marjan Turnšek, spomnili 50. obletnice konca njegovega tuzemskega življenja in počastili njegov spomin. V veroučnih učilnicah je bila odprta razstava Plečnikovih zgodnjih del, ki jo je pripravil dr. Damjan Prelovšek, dober poznavalec Plečnikovega življenja in dela.

Obe ti dve slavnosti, skupaj seveda s postavljenimi razstavo in letošnjimi Košičevimi dnevi, ki bodo nosili naslov *Plečnik v Prekmurju* in ob katerih bo ena od najpomembnejših prireditev tudi okrogla miza na to tematiko, so tudi izraz naše globoke hvaležnosti in zahvale mojstru arhitektu za vse, kar je postoril za našega človeka in prekmursko pokrajino. In tega ni bilo malo, prva in največja njegova stvaritev v versko-duhovnem, simbolnem in umetniškem pogledu pa je bogojinski božji hram (zasnovan 1924, zgrajen med 1925 in 1927).

Vse Plečnikove »prekmurske« arhitekturne in oblikovalske stvaritve so po svoje pomembne in zanimive, sploh pa pričajo o Plečnikovi ljubezni do ljudi in pokrajine na levem bregu reke Mure, ki je vzplamtela takoj po njegovem prvem obisku v njej in ki ni ugasnila do konca njegovega življenja v letu 1957. Zato je prav, da se njemu in njegovemu prekmurskemu »ciklu« poklonimo tudi z XIX. Košičem in z našo brošuro, z našim zbornikom.

XIX. Košičevi dnevi, del katerih tudi letos sovпада s prireditvami ob prazniku Občine Moravske Toplice, se bodo začeli že tradicionalno v Filovcih s **koncertom ljudskih pevcev**, in sicer v soboto, 18. avgusta zvečer (za organizacijo je odgovorno KTD Filovci). Na uvodni prireditvi se bo šestim osebnostim, ki so že prejele Košičeve zahvalne listine (dr. Jožef Smej, Ivan Camplin, prof. Jože Vučur, dr. Stanislav Zver, Štefan Pucko in dr. Franc Horvat) pridružil sedmi – **Izidor Camplin**. Z vzornim vodenjem pripravljalnega odbora kar nekaj let v zadnjem obdobju in z vsem, kar je storil dobrega ljudem v naših krajih, si je priznanje prav gotovo zaslužil.

Naslednjega dne ob 11. uri bo pri lovskega doma, ki stoji v gozdu ob cesti Bogojina – Bukovnica, prav tako že tradicionalna **Hubertova maša** z lovskimi običaji in z veselimi druženjem v popoldanskih urah (pripravljajo člani LD Bogojina). Družina Gutman iz Filovec in člani župnijskega pastoralnega sveta Župnije Bogojina pripravljajo za nedeljo, 26. avgusta, ob 10. uri v vinorodnem filovskem Gaju pri Gutmanovi kapelici Kraljica družine **proščenje** in **blagoslovitev križevega pota**, katerega 14 postaj bo postavljenih na levem pobočju asfaltne poti v Gaj, od njenega vnožja do križišča z omenjeno kapelico in s starim križnim znamenjem.

Najbolj zanimive, poučne, bogate, skratka – osrednje kulturne prireditve bodo nato sledile konec naslednjega tedna: v soboto, 1. septembra, bo ob 14. uri najprej potekal t.i. **zelenjadarski dan** na Ivancih s predavanjem in z razstavo zelenjave ter pokušnjo kulinarčnih dobrot iz nje (pripravijo ivanske gospodinje, pridelovalci zelenjave, člani TD Selenca in KO), dan zatem, v nedeljo zjutraj ob 9. uri, bo najprej **otvoritev likovne razstave** članov Društva LIKOS iz Murske Sobote, zvečer pa **okrogla miza** z naslovom *Plečnik v Prekmurju*, na kateri bodo sodelovali poznavalci Plečnikovega življenja in dela. Za pripravo razstave so odgovorni člani LIKOS-a, za okroglo mizo pa ŽPS in Košičev odbor v celoti, oboje pa se bo dogajalo v Bogojini. Razstava, ki bo na oglede dalj časa, bo odprta v veliki veroučni učilnici, okrogla miza pa v prostoru stare cerkve. Le-to bo spremljala tudi **razstava grafičnih izdelkov** učencev OŠ Bogojina, ki so jih na témo *Plečnik v Prekmurju* pripravili učenci te šole pod vodstvom likovnega pedagoga Jožeta Gutmana.

Košičeve dneve kulture XIX bodo v zadnjem tednu prireditev zaključili vsaj navidez bolj veseli dogodki od prej naštetih. Tako bo v petek, 7. septembra, zvečer ob 20. uri na Kmečkem turizmu Gutman-Zver najprej **vinogradniški večer** s predavanjem in podelitvijo priznanj vinogradnikom za njihova dobro ocenjena vi-

na letnika 2006; v soboto, 8. septembra, ob 12.30 bo **pohod Po poteh kulturne dediščine**, ki bo vključeval postanke z zanimivimi dogodki na Bukovnici, v Strehovcih in Filovcih, začel in končal pa se bo pri Plečniku v Bogojini (za oboje so odgovorni predvsem člani TD Bogojina, za pohod še KO Bukovnica in Vinogradniško društvo Strehovci); konec Košičevih dnevov pa bo ponovno v znamenju tradicije – v nedeljo, 9. septembra, ob 20. uri bo namreč v kulturni dvorani **folklorni večer** z mednarodno udeležbo (pripravlja KUD »Jožef Košič« Bogojina).

V organizacijskem odboru smo letos najbolj veseli tega, da so se nam ponovno pridružili Strehovčarje, pravzaprav člani njihovega zelo uspešnega vinogradniškega društva. Vas Strehovci spada namreč v dobrovniško občino, a v bogojinsko župnijo.

Prihodnje leto bodo na vrsti jubilejni – že XX. Košičevi dnevi. O njih v organizacijskem odboru razmišljamo že danes, čeprav še nismo izvedli XIX. Zakaj? Zato, ker bo leta 2008 Bogojina praznovala 800-letnico svoje prve pisne omembe, kar je dolga doba. V nekem madžarskem dokumentu je med redkimi prekmurskimi kraji že leta 1208 omenjena kot *Bogma* (nekateri etimologi zapisano ime berejo tudi kot *Bogina*). Oba jubileja – **800 let prve pisne omembe kraja** in **XX. Košič** – si zaslužita našo posebno pozornost in še bogatejša kulturna dogajanja, kot smo jih prirejali v zadnjih letih, morda na cerkvi spominsko ploščo Jožetu Plečniku in drugo na zidovih kulturne dvorane v spomin na praznovanje omenjene obletnice. Pa tudi vsebinsko in oblikovno bogatejšo edicijo.

Letošnja edicija Košičevi dnevi XIX je koncipirana tako, da ob vsakoletnih, že več ali manj stalnih prispevkih prinaša nekaj objav v zvezi s Plečnikom in njegovim delom pri nas (npr. prispevki dr. Marjana Turnška, Janeza Balaziča in Jelke Pšajd, esejček Tineta Mlinariča, celo eden od prispevkov mladih piscev je povezan s cerkvijo Gospodovega vnebohoda). Ker pa bodo jubilejni – XX. - Košičevi dnevi – kot že rečeno – prihodnje leto v znamenju 800-letnice prve pisne omembe Bogojine, nekaj prispevkov v brošuri že obravnava to ali podobno tematiko in tako nekako napoveduje praznovanje častitljive starozitnosti našega kraja in njegove okolice (pisni izdelki – večina jih je domišljajskih – učencev Osnovne šole Bogojina o Bogojini, potokih Ledavi in Lipnici, o Lukačevcih itd.).

Sicer pa, kako že je zapisal Jožef Košič? Tako: »Čednim stoji svejt!«

Jože Vučur

Ivanci

4. ZELENJADARSKI DAN

Leto je okrog, bliža se jesen, na naših poljih pa raste zelenjava. Naš ponos in vir preživetja. In prav zelenjava in naši pridni zelenjadarji so nam bili vodilna nit, da bomo letos praznovali že 4. zelenjadarski dan.

Ta dan je praznik za našo celo vas. Lepo je videti vaščane in vaščanke pri pravi razstavnega prostora z zelenjavo. Oči pa nam kar zažarijo ob bogati kulinarčni razstavi.

Priporočamo

solato iz črne redkve s fižolom:

2-3 gomolji črne redkve, 3 dcl kuhanega fižola, kis, bučno olje in sol

Redkev olupimo, naribamo na rezance in rahlo solimo, da se malo zmežča, pri mešamo kuhan in ohlajen zrnat fižol, okisamo in zabelimo z bučnim oljem.

Ana Petrovič

FOTO: GEZA GRABAR

Bukovnica

80 LET GASILSKEGA DRUŠTVA

Bilo je leta 1927, ko so se vaščani Bukovnice odločili, da ustanovijo svoje gasilsko društvo. V vasi, ki je takrat imela okrog 40 domačij, so izbrali ustanovni in za tem tudi prvi upravni odbor, katerega člani so bili: Janez Puhan, Jožef Horvat, Štefan Glavač in Štefan Zelenko. V začetku je bilo društvo opremljeno z majhno enobatno ročno brizgalno in ročnim orodjem za reševanje. Leta 1934 so kupili novo dvo-batno ročno brizgalno češke izdelave in postavili majhen orodni dom blizu vaške kapele. Do leta 1974 so gasilci posredovali na nekaj manjših vaških požarih, tega leta pa se društvo s pomočjo okolice opremilo z novo motorno brizgalno znamke Zigler 800L, pozneje pa tudi z orodnim vozom. S to brizgalno so gasilci skupaj z vaščani gasili in reševali na dveh večjih požarih v vasi leta 1983 in 1999, ko je ogenj opustošil tri domačije in uničil gospodarska poslopja s kmetijsko opremo. Nekajkrat so gasilci pomagali tudi na požariščih v okoljskih krajih.

Naše gasilsko društvo pa ne deluje samo na požarno-preventivnem področju, ampak pomaga pri različnih potrebah našega kraja, saj je edino društvo v vasi.

Av gust Horvat

Pot tradicionalnega *Pohoda po poteh kulturne dediščine* se bo tudi tokrat pričela pri Plečnikovi cerkvi v Bogojini in vodila mimo znamenitosti na Bukovnici, v Filovcih in Strehovcih, kjer se bodo udeleženci ustavili tudi ob stari vinski kleti, »cimprača«.

Strehovci

»CIMPRAČA«

Člani Društva vinogradnikov Strehovci smo *stara vinsko klet* preselili iz goric in postavili ob vznožju Strehovskih goric avgusta 2005. Klet je bila zgrajena leta 1868 in bo prihodnje leto stara častitljivih 140 let. Odstopil nam jo je Ernest Gerenčer, domačin iz Strehovec. Klet, takšno kot je bila v gorinah, v pristnem, prvotnem stanju, smo preselili v dolino, na mesto, ki je nekako sredi poti med začetki vinogradov in vasjo. Poimenovali smo jo 'cimprača'. Prvotna arhitektura, prava znamenitost, prava arhitekturna dragocenost je ohranjena našim kasnejšim rodovom in ključnim obiskovalcem našega kraja in bo pripomogla k promociji vinogradniškega turizma v Strehovskih gorinah.

Društvo vinogradnikov Strehovci šteje več kot 90 članov in članic, domačinov in članov od drugod. Društvo uspešno promovira svoja vina, saj člani vsako leto organizirajo strokovno *ocenjevanje vin*.

Alojz Slepec

Bogojina

LIKOSOVA

SLIKARSKA KOLONIJA

V okviru priprav na tradicionalno slikarsko razstavo v času Košičevih dni je Likosova sekcija (LIKOS) Murska Sobota konec junija organizirala tradicionalno likovno kolonijo Bogojina 2007. 16 ljubiteljskih likovnih umetnikov je v Bogojinskih gorinah oziroma v okolici znamenite Plečnikove cerkve ustvarjalo na temo 50. obletnica smrti arhitekta Jožeta Plečnika.

Kolonija se vselej začne z zajtrkom na župnišču. Formalni gostitelj kolonije je bil tudi letos Jože Puhan oziroma njegova izletniška kmetija. Prav Jože Puhan, ki skupaj s kolegom Karlom Kosednarjem vodi likovno sekcijo LIKOS, je bil daljnega leta 1991 pobudnik kolonije. Udeleženci skušajo na slikarska platna prenesti motive iz okolice Bogojine, največkrat je to prav župnijska cerkev Gospodovega vnebohoda.

Geza Grabar

Filovski Gaj

KRIŽEV POT

Postavitev Krizevega pota v klancu filovskega Gaja je misel, ki je zorela in dobila svojo uresničitev v osebi Jožefa Gutmana starejšega. Avtor podob je akademski kipar Marjan Drev.

Blagoslovitev Krizevega pota bo v nedeljo, 26. avgusta, pri kapelici Marije Kraljice družine v filovskem Gaju. Slovesnost bo vodil vikar Soboške škofije gospod Franc Režonja.

J. G. ml.

7. REDNA SEJA

31. julij 2007

Dnevni red:

1. Potrditev zapisnika 6. redne seje Občinskega sveta
2. Predlog sklepa o ukinitvi statusa zemljišč v splošni rabi
3. Predlog za sprejem pravil za izvolitev predstavnikov Občine Moravske Toplice v volilno telo za volitve člana državnega sveta ter za določitev kandidata za člana državnega sveta
4. Vloga Vrtcev Občine Moravske Toplice za potrditev sistemizacije delovnih mest za šol. l. 2007/2008
5. Ponudba Hac Andreja za prodajo nepremičnine (poti) v k.o. Lončarovci občini
6. Pobude, mnenja, predlogi, vprašanja in odgovori:
 - a) predlog za imenovanje člana sveta zavoda Galerije Murska Sobota
 - b) stališče Občinskega sveta Občine Hodoš o predlogu območij pokrajin
 - c) predlog za ureditev ene sobe družini Kolarič iz Sela 142
 - d) načrt delovnih mest medobčinske inšpekcije in redarstva v letu 2007
7. Revizijsko poročilo Računskega sodišča RS o smotrnosti poslovanja Občine Moravske Toplice pri opravljanju nalog s področja turizma v letih od 2002-2005
8. Obravnava poročil proračunskih uporabnikov za leto 2006:
 - a) Javni sklad Občine Moravske Toplice za gospodarjenje z nepremičninami
 - b) Javno komunalno podjetje Čista narava d.o.o., Tešanovci
 - c) OŠ Bogojina
 - d) OŠ Fokovci
 - e) DOŠ Prosenjakovci
 - f) Vrtci Občine Moravske Toplice
 - g) TIC M. Toplice
 - h) Občinska športna zveza
 - i) Občinska gasilska zveza
 - j) Pokrajinska in študijska knjižnica M. Sobota
 - k) Pokrajinski muzej Murska Sobota
 - l) Zdravstveni dom M. Sobota (poročilo, finančni načrt in program dela za leto 2007)
 - m) Center za socialno delo Murska Sobota
 - n) Saubermacher – Komunala M. Sobota
9. Razno

POROČILA PRORAČUNSKIH UPORABNIKOV

Svetniki so obravnavali zaključna poročila (za leto 2006) zavodov, združenj društev in drugih uporabnikov proračunskih sredstev ter se najdlje zadržali pri poročilu Centra za socialno delo. Nekateri svetniki so ga ocenili kot vzorno, ker pa kaže na socialni položaj prebivalcev občine, ga bomo v Lipnici razčlenili v naslednji številki glasila. Razpravljalci so namenili pozornost velikemu številu mladih prejemnikov pomoči in pojavom, ko se mladi, sposobni dela, pasivno prepuščajo toku in raje živijo od skromne socialne podpore, kot da bi iskali možnost zagotavljanja eksistence prek zaposlitve. Na odsotnost samoiniciativnosti je opozarjal zlasti župan, nekateri svetniki pa na nadvse skromno plačilo za delo tistih, ki se zanj odločijo.

REVIZIJSKO POROČILO RAČUNSKEGA SODIŠČA

Svetniki so se seznanili z revizijskim poročilom o smotrnosti poslovanja Občine Moravske Toplice pri opravljanju nalog s področja turizma v letih 2002 do 2005, ki ga je Računsko sodišče pripravilo v juniju 2007. Sodišče ugotavlja, da je v tem času občina razpolagala z namenskimi prihodki za turizem v skupnem znesku 231.776.000 tolarjev (nekaj več kot 967 tisoč evrov) oziroma 5,7 % vseh prihodkov proračuna občine. Računsko sodišče je presodilo, da je občina pri opravljanju nalog s področja turizma delno uspešna, kot pomanjkljivost pa navaja, da občina nima dolgoročne strategije razvoja turizma ter da so bili nosilcem turizma v občini v tem obdobju dodeljeni transferi brez javnih razpisov in ustreznih postopkov.

POBUDE, MNENJA, PREDLOGI

Za člana sveta zavoda Galerija Murska Sobota je svet imenoval Jožefa Matisa, svetnika, upokojenega prosvetnega delavca iz Sebeborec.

Svetniki so podprli predlog Občine Hodoš, da se v bodoči svet regije imenujeta 2 člana iz vrst pripadnikov madžarske narodnosti (1 iz Lendave, 1 z območja Gorického – upravne enote Murska Sobota). MNSS Lendava predlaga celo 3 člane iz vrst narodnosti.

Svet je sprejel sklep, da občina pokrije strošek izvajalca, ki bo za bivanje uredil eno sobo v novi hiši družini Kolarič iz Sela v višini 2.320 evrov. Gre za namensko solidarnostno pomoč občine družini v stiski.

V skupnih medobčinskih službah za letošnje leto načrtujejo zaposlitev 1 redarja in 3 inšpektorjev, druga planirana delovna mesta (še dveh redarjev, 1 urbanista) ostanejo za zdaj nezasedena.

(Spomnimo: stroški skupnih služb za obdobje julij 2007-junij 2008 bodo predvidoma znašali 148.600 evrov, ki jih bodo občine pokrile v razmerju števila prebivalcev. Za Občino Moravske Toplice to pomeni 20,2-odstotni delež oziroma 30.000 evrov.)

RAZLIČNE TEME POD RAZNO

Domačini in gostje pogrešajo lekarno v občinskem središču (najbližja je v Martjancih). Svetniki so soglašali, da se omogoči eno lekarniško mesto v Moravskih Toplicah.

Župan je svetnike seznanil z namero Ribniškega sklada, da v septembru skuša prodati prostore Art centra v Središču. Slišali smo razmišljanje o ustanovitvi novega zavoda (»z novo vsebino in brez starih napak«), svetnik Tibor Vöröš st. meni, da bi morali prostor izkoristiti za druge namene.

Svetniki so se strinjali, da se Kulturno-turističnemu društvu Vučja Gomila odda v brezplačni najem prostore stare osnovne šole. Društvo jih bo – potem ko jih obnovi – uporabljalo za vaje, nastope in razširitev dejavnosti.

Za odkup prostorov stare šole (od župnije Bogojina) si prizadevajo tudi prebivalci Ivanec, ki nujno potrebujejo večje prostore za delovanje, kot jim jih nudi sejn dvorana gasilskega doma.

Svetnika Štefan Bogdan in Tibor Vöröš st. sta opozorila na nezadovoljstvo in ukrepanje vaščanov Motvarjevcev ob gradnji bioplinarne v neposredni bližini kalvinske cerkve. O tem obširno pišemo na 10. in 11. strani Lipnice.

OBRTNO PROIZVODNE IN STORITVENE CONE

Naša razvojna shema ob urejeni komunalni infrastrukturi, ki je bila predstavljena v prejšnji številki Lipnice in zajema ceste, kanalizacije s čistilnimi napravami in vodovode, temelji predvsem na razvoju primarne in sekundarne dejavnosti realnega sektorja, se pravi proizvodnji, obrti in storitvah. V tej številki Lipnice sledi predstavitev zamisli na tem področju.

Ambicije občine v obdobju 2007–2013 so v tej smeri relativno majhne v primerjavi z nekaterimi sosednjimi občinami, predvsem in tudi zato, ker naša občina meji na velik kompleks obrtno-industrijske cone, ki je v pripravi v Murski Soboti in je dejansko za občane naše občine enako zanimiv kot za občane mestne občine in drugih okoljskih občin, saj gre za t. i. regijski oziroma subregijski industrijski kompleks, ki ga bo tudi sicer do leta 2013 zelo težko zapolniti z novimi investitorji. Pri tem gre posebej omeniti, da si Občina Moravske Toplice tudi sicer na svojem področju ne želi razvoja težke industrije in industrije, ki zahteva velike posege v prostor oziroma neposredno ali posredno močno onesnažuje okolje, saj gre za izrazito turistično območje, ki tovrstnih posegov v prostor ne dovoljuje.

Ne glede na zgoraj zapisano pa v svojem razvojnem programu do leta 2013 in naprej želimo oblikovati vsaj dva kompleksa manjših obrtno-industrijskih con na območjih, kjer je za to največ možnosti in kjer obstajajo za to posebni interesi. V naši shemi »Oaza zdravja« zasledimo Obrtno cono Prosenjakovci in Obrtno cono Bogojina kot dve najbolj smiselni območji za razvoj teh dejavnosti. Če nekoliko podrobneje predstavimo eno in drugo, opazimo, da je ob podobnostih med njima tudi precejšnja razlika.

IV. Obrtna cona Prosenjakovci

Na mestu, kjer je pred nedavnim delovala tovarna Pletilstvo Prosenjakovci, stojijo danes prazni proizvodni prostori in spremljajoči objekti, ki bi se jih dalo z manjšimi rekonstrukcijami zelo hitro usposobiti za določene vrste proizvodnih dejavnosti. Kompleks, ki zajema 5646 m², od tega 2246 m² pokritih prostorov v obliki proizvodnih hal in skladišč ter upravnih in drugih poslovnih prostorov, je občina prek svojega Javnega sklada za gospodarjenje z nepremičninami odkupila od stečajnega upravitelja v letu 2006 in s tem postavila temelj za razvoj in oblikovanje proizvodne oziroma obrtno proizvodne in storitvene cone na tem obmejnem narodnostno mešanem in vse redkeje naseljenem območju naše občine. Ob navedenih površinah je za razvoj dejavnosti na razpolago še veliko nezazidanega stavbnega zemljišča, ki je tudi v lasti občine in ga je občina pripravljena pod zelo ugodnimi pogoji prepustiti v last oziroma posest novim investitorjem. Edini pogoj, ki ga občina pri tem postavlja je, da investitor v prvih treh letih zaposli vsaj 50 ljudi iz tega konca Goričkega oziroma iz naše občine, s čimer bi vsaj v določeni meri zmanjšali veliko brezposelnost in brezperspektivnost ljudi, ki živijo v tem delu naše okrogline. Zemljišče in objekti, ki jih obravnavamo kot obrtno industrijska in storitvena cona v Prosenjakovcih, pa je možno pri spremembi prostorskih načrtov, ki so pred vrati, še bistveno povečati, saj omejitev na tem področju skoraj ni.

V. Obrtna cona Bogojina

Bližina dostopa do avtoceste na trasi ceste Bogojina-Gančani je lahko zelo zanimiva za bodoče investitorje, ki rabijo v prvi vrsti dobro logistiko ali so vezani na relativno težja vozila oziroma prevoze. Območje ob cesti Bogojina-Gančani, tik ob izgrajeni komunalni infrastrukturi v Bogojini, je zato v prostorskih načrtih smiselno spremeniti v zazidalno območje, vsaj del, ki z vidika kmetijstva ni toliko zanimiv oziroma gre za objekte in površine, ki so dejansko v tem trenutku brez vsake vrednosti. Zaradi naravnih danosti – gre za raven teren – je območje zelo primerno za logistični center za tiste investitorje, ki se s tovrstno dejavnostjo ukvarjajo, teh pa je glede na potrebe po hitri dostavi blaga tudi na našem območju vse več.

Ker gre za vpadnico v Moravske Toplice, bo na tej cesti v prihodnje tudi veliko turističnega prometa, zato je pričakovati, da

se bodo na tem mestu razvile tudi druge obrtne dejavnosti, ki računajo na možnosti prodaje svojih proizvodov in storitev turističnemu trgu.

Ob teh obrtno-proizvodnih in storitvenih conah pa v občini pričakujemo in predvidevamo dokaj pestro dogajanje in zanimanje investitorjev za storitvene, predvsem trgovinske in druge podobne vsebine na območju med Moravskimi Toplicami in Tešanovci, kjer sicer ne predvidevamo izgradnje večjih obratov, temveč predvsem lično urejenih trgovskih in obrtnih, turističnemu območju primernih lokalov.

V komplekse, ki so blizu obrtno industrijski in proizvodni dejavnosti, pa je možno uvrstiti tudi bioplinarno v Motvarjevcih s sušilnico žit, ki jo gradi družba Panvita v okviru svojega kompleksa, in bioplinarno v Mlajtincih, za katero so v teku postopki pridobivanja dovoljenj, ter razširitev kompleksa pridelave zelenjave v okviru Gred v Tešanovcih. Za vse te investicije velja, da so za ljudi, ki živijo ob njih, lahko tudi sporne do določene mere, saj že zaradi svoje oblike v dobršni meri spreminjajo in po svoje oblikujejo prostor. Zaradi tega v občini pričakujemo, da bodo investitorji pri izgradnji teh kompleksov zelo pozorni na vplive na okolje in bodo upoštevali vse okoljske standarde, predvsem in tudi takrat, ko bodo ti objekti v funkciji. Zelo pomembno pa bo, da se kompleksi po dokončanju primerno uredijo z zelenicami in drevjem ter drugimi nasadi, ki blažijo negativne vplive na okolje. Naloga občine v tem smislu je, da bdi nad izvajanjem tovrstnih investicij in zahteva od investitorjev, da se pričakovanim vplivom na okolje čim bolj izognejo oziroma uredijo po dokončanju objekta tako, da ne bo moteč za najbližje sosede.

Seveda pa omenjeni objekti in prostorsko predvideni kompleksi niso edini, ki omogočajo razvoj obrtnih in drugih dejavnosti v naši občini, saj je že danes v slehernem naselju naše občine možno najti različne obrtnike, podjetja in druge, ki se ukvarjajo z vsebinami, ki so podobne tem, ki jih predvidevamo v novih t. i. obrtno proizvodnih in storitvenih conah. Še posebej pa je potrebno pri tem izpostaviti razvoj kmetijstva, ki sam po sebi sicer ne spada v to skupino, je pa primarna proizvodna dejavnost in je prisotna na celotnem terenu naše občine. Realno je pričakovati, da se bo prestrukturiranje na področju kmetijstva dogajalo še bolj intenzivno, kar pomeni, da bo vse več velikih kmetij, ki so podobne proizvodnim in obrtnim dejavnostim in so na nek način cone za sebe. Smiselno bi bilo, da se tudi pri oblikovanju teh kmetij zgledujemo po tujini, kjer se vse več tovrstnih obratov gradi znotraj kompleksov, kar omogoča manjše stroške proizvodnje in tudi manjše vplive na okolje. Gotovo bo k temu v določeni meri pripomogla tudi komasacija kmetijskih zemljišč, ki poteka v več naseljih naše občine in je izjemnega pomena predvsem za večje in razvojno usmerjene kmetije.

Motvarjevci

GRADNJA BIOPLINARNE ZANETILA GOREČ ODPOR KRAJANOV

Kako malo je interesu kapitala – tudi ali pa predvsem v Sloveniji – mar, kaj si o velikopoteznih načrtih mislijo krajanji, ki jih investicija neposredno zadeva, dokazuje primer gradnje bioplinarne v Motvarjevcih. Skupina Panvita oziroma njena družba Panvita Ekoteh d.o.o. je namreč v začetku julija sredi kraja pričela z gradnjo kmetijske bioplinarne. Družba si je po zastrjevanju vodilnih pridobila vsa potrebna dovoljenja, a kar je najbolj žalostno: krajanov ni nihče vprašal, še več, niti obvestil jih ni o tem.

Šele po skoraj dveh tednih, ko se je gradnja že dodobra razmahnila, je izvajalec del, SGP Pomgrad – Gradnje d.o.o., izobesil sramežljivo malo gradbeno tablo, iz katere so domačini tudi izvedeli, kaj pravzaprav nastaja v njihovem kraju tik ob nogometnem igrišču, čez cesto pa je krajevna cerkva in v stari šoli tudi kulturna dvorana z orodiščem za gasilce. Zagnali so vik in krik in v protest sklicali zbor krajanov.

KONEC IDILIČNE GORIČKE VASICE

Prizadeti domačini, vidno zaskrbljeni za svojo prihodnost, zlasti pa za kakovost življenja, so izrazili glasno nestrinjanje s početjem investitorja, zahtevali so takojšnjo zaustavitev gradnje.

Geza Puhán, predsednik KS Motvarjevci, investitorjem, ki so posredno prek svoje poljedelske družbe tudi lastniki velike gradbene parcele oziroma poslovnih prostorov družbe, kjer gradijo bioplinarno, očita, da vodstvo krajevne skupnosti ni imelo vpogleda, še manj vpliva na izdajo gradbenega in drugih dovoljenj, krajanov ni nihče vprašal za mnenje. Puhán ne obsoja investitorja, pač pa lokalno skupnost, ki je menda h gradnji mimo informiranja občanov izdala lokacijsko informacijo.

Glasno nestrinjanje z nastajajočim objektom, ki da ne sodi v središče kraja, še manj v Krajinski park Goričko, kamor so uvrščeni tudi Motvarjevci, je izrazilo veliko jeznih krajanov. Ne verjamejo zagotovitom, da iz varnostnega razloga objekt ni sporen, prav tako ne, da se iz bioplinarne, ki bo kot osnovno surovino uporabljala koruzno silažo in gnoj iz bližnje piščančje farme, ne bodo širile neprijetne vonjave. »Za župana, ki je dal žegenj za nadaljnje postopke za pridobitev potrebne dokumentacije, smo očitno drugorazredni občani, saj na obrobju svoje občine dovoli gradnjo tudi tako ekološko spornega objekta, kot je bioplinarna. Očitno smo smetišče za občino.« Poteze župana je obsodil tudi občinski svetnik **Tibor Vörös** iz Središča, predsednik Madžarske narodne samoupravne skupnosti v občini Moravske Toplice, in zahteval celo odstop župana in postopek za izločitev tega dela (obmejnega in narodnostno mešanega) območja iz obstoječe občine ter ustanovitev samostojne.

»ZA BIOPLINARNO NAS JE RAVNO DOVOLJ!«

Olga Bogdan se je spraševala, zakaj v Motvarjevcih nimajo ne kanalizacije ne pločnikov, niti ni v bližnjih Prosenjakovcih vsak dan odprta zdravstvena ordinacija. »Zatrjevali so nam, da nas je za vse to premalo. Očitno nas je ravno dovolj za bioplinarno!«

Tudi zdravnica **Lidija Pustai Šafarič** iz Murske Sobotice, ki ima korenine in počitniško hišo v tem kraju, je prav tako ostra nasprotnica tega objekta v doslej idilični gorički vasi. Spraševala se je, kje bodo lastniki vozili koruzno silažo za njeno obratovanje, prav tako se ji zdi sporna prometna varnost v kraju med gradnjo samo. »Ne bom vohala smradu in gnojnice, pač pa španjski bezeg, kot doslej!«

Občinski svetnik in kmetijski strokovnjak **Štefan Bogdan** je dokazoval, da Panvita na poljih v Motvarjevcih ne more pridelati zadostnih surovin za normalno obratovanje bioplinarne. Prepričan je namreč, da s 500 hektarjev, kolikor jih znotraj Panvite obdeluje Posestvo Motvarjevci, ne bo mogoče vsako leto zagotoviti dovolj surovin (43.000 ton!) za obratovanje bioplinarne. »Zaradi koruznega hrošča je potrebno upoštevati vsaj dvoletni kolobar. Bioplinarna v to idilično vasico ne sodi, zato naj se imenuje posebna komisija, ki bo imela vpogled v gradbeno dovoljenje in študijo vpliva na okolje, seveda če je bila le-ta sploh izdelana.« Vso potrebno strokovno pomoč jim je ponudil tudi priseljeni **dr. Alojz Kralj**, ki želi upokojska leta z ženo preživeti v tem kraju, rekoč, da bi se o bioplinarni morali Motvarjevčani izreči na posebnem referendumu.

O objektu, ki da sploh ni tako nedolžen, kakor morda kaže na prvi pogled in kakor razlaga investitor, so dvome izrazili tudi **Štefan Molnar, Viljem Hari, Atila Horvat, Silvija Geci** in še kdo.

BIOPLINARNA V KRAJINSKEM PARKU

Podporo krajanom so izrazili tudi nekateri gostje. **Stanka Dešnik**, strokovna sodelavka Krajinskega parka (KP) Goričko, se čudi, da je bila dokumentacija za tak industrijski objekt izdana mimo njihove vednosti in da je bila o vsem informirana šele pred nekaj dnevi. Upala je in v to še vedno verjame, da bo Panvita na njivskih površinah znotraj KP Goričko pričela z ekološkim in ne intenzivnim kmetovanjem. Ker Motvarjevci niso samo na območju krajinskega parka, pač pa tudi Nature 2000, želi videti študijo vpliva na okolje, njen sodelavec **Kristjan Malačič** pa je prav zaradi intenzivnega kmetovanja izrazil bojazen, da bodo s tega območja izginila travniška rastišča, ki so edinstvena v Sloveniji. Tudi ekolog **Slavko Švenda**, nekoč priljubljeni terenski živinozdravnik, je žalostno ugotavljal, da se navadni ljudje težko zoperstavijo interesu kapitala. Strokovno je ugotovil, da je izkoristek energije koruzne silaže pri govedu 43-odstoten, pri bioplinarni pa vsega 7-odstoten. Če je področje odvzema električne energije iz bioplinarne, za katero bo lastnik dobival subvencionirano ceno, sicer za gospodinjstva ne bo cenovno sprejemljiva, rešeno, je dejal Švenda, pa pri drugem produktu – toploti, to po njegovem mnenju zagotovo ni.

Imenovana je bila komisija, ki bo pregledala gradbeno in preostalo dokumentacijo bioplinarne. Ob strokovnjakih s področ-

ja prava in gradbenišтва, ki bosta imenovana naknadno, jo sestavljajo: **Štefan Bogdan, Lidija Pustai Šafarič, dr. Alojz Kralj** in **Tibor Vörös**.

»PANVITA NI PISALA ZAKONOV, NITI JIH NE SPREJEMA!«

Matjaz Durič, direktor družbe Panvita Ekoteh d.o.o., ki je investitor z zornega kota domačinov »ekološko spornega objekta«, se je najprej začudil, da o vsebini gradnje domačini niso bili informirani. Kot je dejal, so že ob odprtju svoje prve bioplinarne v Nemščaku pred dobrim letom javno napovedali, da bodo naslednjo bioplinarno gradili v Motvarjevcih.

Dodal je, da bo bioplinarna v Motvarjevcih z letno zmogljivostjo 835 kilovatov električne in od 900 do 1.000 kilovatov toplotne energije kmetijskega tipa, medtem ko je bioplinarna v Nemščaku industrijskega tipa. Letno bodo za njeno nemoteno obratovanje potrebovali okrog 43.000 ton koruzne silaže ter gnoj iz njihovih bližnje piščančje farme, ki je urejena v prostorih nekdanjih govejih hlevov. V bioplinarni, ki se mu ne zdi sporna ne iz ekološkega ne varnostnega vidika, bosta dobila delo dva na novo zaposlena, računajo na domačina; proizvedena električna energija pa naj bi poleg njihovih lastnih potreb, zlasti v bioplinarni in na piščančji farmi, zadostovala za okrog tisoč gospodinjstev. Toplotno energijo pa da bodo v prvi fazi uporabljali za lastne potrebe, v bližnji prihodnosti pa koristili tudi za sušilnico zbirnega centra, ki naj bi ga zgradili v Motvarjevcih.

Durič je zagotovil, da imajo kot investitorji za gradnjo vso potrebno dokumentacijo in soglasja, sicer se je ne bi lotili. Negiral je tudi bojazen o njenem motečem vplivu na okolje, kakor tudi neprimerno lokacijo. Reaktorji oziroma bazeni, kjer bo pod vplivom bakterij nastajal plin, bodo zaprti, zato motečega vpliva na okolje ne bo. Možne bodo edino vonjave iz depojev koruzne si-

V zvezi z izdanim soglasjem občine za novogradnjo v Motvarjevcih župan **Franc Cipot** pravi: »Bioplinarna v Motvarjevcih je projekt, ki je enak, kot so projekti v tujini. Takšnih projektov je tam veliko in so lokacijsko različno razporejeni: tudi v sredini naselij in tista bioplinarna, ki sem jo videl sam, celo tik ob šoli in vrtcu. S tega vidika ne more biti posebnih razlogov za spornost lokacije v Motvarjevcih. Se pa v nekem delu strinjam s krajanom Motvarjevec, da je morda bodoči objekt preveč nasilen poseg v prostor, posebej, ker so v bližnji kapela, kulturni dom in nogometno igrišče. Če se bo objekt pravilno umestil v prostor – okrog zasadil z drevesi in se bo sicer uredila okolica, morda niti ne bo toliko moteč, kot v tem trenutku izgleda. Je pa bila gotovo s strani investitorja narejena pomanjkljivost, da ljudi niso pravočasno obvestili o vsebini gradnje. Občina je izdala lokacijsko informacijo, ker drugih pristojnosti v tem smislu niti ni imela.«

Na naše vprašanje, zakaj se lokalna skupnost pred izdajo lokacijske informacije ni posvetovala s krajanom, je župan zagotovil, »... da občina takrat, ko je izdajala lokacijsko informacijo, ni imela vpogleda v to, kako bo izgledala bioplinarna. Občina izdaja informacijo zgolj na podlagi vloge, ki nima predloženega florisra objekta, pač pa gre zgolj za opis objekta. Ker je šlo za gradbeno parcelo, je občina lokacijsko informacijo morala izdati in jo v tem smislu izdaja vsakomur. Občina bo zahtevala, da bo objekt zgrajen v skladu s predpisi, v skladu z zakonom pa bo za ta objekt zahtevala izvajanje monitoringa.«

laže, ta vonj pa za kmetijska območja ni nič neobičajnega. Bioplinarna tudi ne povzroča nobenega hrupa. Takšnih bioplinarn – tudi z lokacijami pri šolah in vrtcih – je v Avstriji več kot sto, v Nemčiji pa na tisoče.

Povabil je krajanom Motvarjevec, naj si ogledajo delovanje podobnih kmetijskih bioplinarn – nekaj jih je že tudi v Sloveniji – in se prepričajo o morebitnem motečem vplivu na okolje. Svoje razmišljanje je zaključil z besedami, da bi bilo morda res prav, da bi med pridobivanjem dovoljenj za gradnjo opravili tudi informativni razgovor s krajanom, vendar jim zakonodaja tega ne nalaga. »Panvita ni pisala zakonov, niti jih ne sprejema,« je dejal, rekoč, da so si po zakonodaji za gradnjo morali pridobiti edino soglasje občine. In to so tudi storili.

Gradnja se nadaljuje. Po visokih betonskih depojih za koruzno silažo so sedaj na vrsti velikanski zemeljski izkopi za reaktorje.

O za krajanom ekološko spornem objektu smo se pogovarjali tudi s predsednikom uprave Skupine Panvita **mag. Dejanom Židanom**, ki je ponovil, da ima Panvita za gradnjo bioplinarne vsa potrebna dovoljenja, zato gradnje ne nameravajo zaustaviti. »Tudi v tujini so podobni objekti locirani sredi urbanega okolja, v Motvarjevcih pa gre za obrobje vasi. Vprašanje bioplinarne razumem na tri načine: z njo v kraju prihaja do napredka in razvoja, tudi s tem objektom skušamo samo izraziti voljo do kmetijske dejavnosti, to pa je tudi naš prispevek k celotni bilanci bioenergije v Sloveniji.« Pravica do kmetijske dejavnosti je po njegovem prepričanju osnovna pravica na podeželju. V nekaterih državah imajo to opredelitev uzakonjeno in s tem zavarovano pravico do kmetijske dejavnosti, kjer ni, je ta pravica samoumevna. »Uzakonjanje pravice pravzaprav pomeni zavarovanje kmetijske dejavnosti.«

CSEKEFA – ČIKEČKA VAS TŰZOLTÓGÉPKOCSIVAL GAZDAGODOTT AZ EGYESÜLET

A csekefai önkéntes tűzoltóegylet 2004-ben ünnepelte fennállásának 100-ik évfordulóját és három röpke év múltán újabb alkalom adódott az öröme, hiszen augusztus 5-én ünnepélyes keretek között átadták az új tűzoltóautót. A Moravske Toplice község egyik legkisebb településen jogossan vallják, hogy a tűzoltóság és a falu egy, aminek tanúbizonysága a legújabb, 33.000 euró értékű beruházás, amit mindenki támogatott. Az átadás alkalmából rendezett ünnepélyen jelen voltak Eöry Ernő, a Szlovén Tűzoltószövetség elnöke, a Moravske Toplice község, a polgárvédelem, a szponzor képviselői, valamint a falu apraja és nagyja.

Az egybegyűlteket Anton Puhán, az egyesület elnöke köszöntötte és beszédében hangoztatta, hogy a község, a magyar nemzetiségi közösség, a szponzorok támogatása nélkül nem cserélhetők volna le a régi tűzoltókocsit.

Kerčmar Vlado, Anton Puhán és Škrilec Géza, akik időt és fáradságot nem sajnálva mindent megtettek, hogy a csekefai tűzoltóegylet megvásárolhassa a korszerű tűzoltógépkocsit

Az egyesület krónikájából kitűnik, hogy 1950-ben a régi kézfecskendő helyett megvásárolták az első motorfecskendőt, majd majd 1981-ben a teljes felszerelésű, nagyobb kapacitású Ziglerfecskendőt. A tűzoltók és a felszerelés gyors szállítására 1988-ban egy használt gépkocsit vettek, amely mára elévült, helyette mintegy 33.000 evro értékben szerezték be a augusztus első vasárnapján átadott korszerű tűzoltóautót és a mai igényeknek megfelelő felszerelést. Az egyesület krónikájához tartozik, hogy a falu- és tűzoltóothont a múlt század hatvanas éveiben építették, harminc év után felújították, 2003-ban felszentelték az egyesület zászlaját, majd egy év múltán évszázados jubileumot ünnepeltek ...

Az ünnepélyen Eöry Ernő, a szlovén tűzoltóság elnöke méltatta a csekefai bajtársak eredményeit és törekvéseit. Vörös Tibor, a Moravske Toplice Község Magyar Nemzetiségi Tanácsának elnöke, aki a polgármester is képviselte, ünnepi beszédében rámutatott a tűzoltóság falufurmálói és összetartó szerepére, ami olyan kis közösségekben, mint a goricskói magyarság és ezen belül Csekefa, létfontosságú. Ez bebizonyosodott amikor a szükséges eszközöket gyűjtötték a tűzoltó-körzethez tartozó magyar és szlovén falvakban, valamint a környékbeli egyletek és a baráti kapcsolatot tartó kapcai tűzoltók részvételével a díszfelvonuláson.

Az átadási rendezvényt Tomaž Rauch zeneművész és a helyi szavalók tették még ünnepélyesebbé, az egyesület elnöksége pedig elismerésben részesítette mindazokat, akiknek érdeme van abban, hogy Csekefának immár új és korszerű tűzoltógépkocsija van.

KEDVES PÉTŐR SÓGOR!

Bár a harakszok rád, de mas, hogy hallom, olvassom a züjságba, meg látom a televizijuba, hogy mi történik tinálotok, elhatároztam, hogy mellejtők állok. Nem tudom, hogy ebbü lesz-e valami haszony, me én csag egyszerű sógor vajok, akinek nincs nagy beleszólása a világ meg a magyarság politikájába. De úgy gondolom, hogy mas mégse köllöne engennünk, hogy Szenlászlún valami pinámát, vagy mi a biju fészkes fenýt építönek. Ollan szép kis falu vót, ahun mi lendvajjik épületfát szoktunk vennyi, meg ha eakartam a Pista komámme szöknyi a feleségünkektü, akko aszt montok nekik, hogy mönük oda gombásznyi. Egy kilüt szöttünk, azután meg befészketök magankat a kocsmába, ahun akadott a fröcs melli sok goricskui pajtás, akik még sunkára is meghíjtak. Ha mast főépül a krematórijum, akko a zasszony többet nem enged el gombásznyi, csak tihozátok möhetek. Ott meg, te is tudod, hogy neköm nincs nagy böcsületem, me egyrészt a zasszony ott még a jussát tartya, másrészt meg teveled mindig összepörülök a nemzetiségi politikán. Mondom sógor, fère kö tennyi a vizált és ha tüntetök, akko minket is híjatok meg, me hát mégis csag magyar falurú van szó. Mi a Nacáva biztos emönünk, de aszt hiszöm leszünk többben is. Csag ne engegyetök, me a végén kütelepítőnek bennetöket, mind negyvennyöcöba a naftások a petösházijakat. Így van ez sógor, amiko a pénz beszél, a kutya meg ugat.

De ne gondúd, hogy ha emönünk tüntetnyi, akko szent lesz a béke. Nem, me harakszok rád, me epártutattok, nem akartok szötfogannyi a lendvaji vezetüknek, hanem a magatok kemény feje után möntök. Müt éjje nem birtam elalunyi, sokájig töprengtem, amiko rágyöttem, hogy nektök millen jó vóna, ha Lendvára hagatnátok, semmi gondotok se vóna, csag gombászhatnátok, meg fát vághatnátok. Ja, mas jutott eszömbe, hogy ha a tüntetisnek nem lesz haszna, meg főépítik aszt a bijupinárnárt, ahun ollan melegöt csinýának a tikszarbu, hogy a zegisz Göricsküt melegíthetik vele, akko a fölösleges tüzifádat add oda nekünk, me a zidín, úgy néz kü, még drágább lesz a vilany, me mas má nem hidroncentrálisbü kaptjok, hanem titöletök Goricskóbü. Pétör, fejüre állott ez a világ, én meg mindig azt hitttem, hogy csag a némöt Hanzi zunokaöcsim tud szarbü aranyt csinýányi, de úgy láccik, Szenlászlún is csoda lesz, me ott meg villanyt csinýának belüle. Csag nagyon vigyázatok, hogy meg ne rázzon bennetöket.

Irgyá, mit léptök, csag vigyázatok, nehogy úgy járgyatok mint a művészázatokke, amibü nagyobb hasznatok lett vóna, ha odaaggyátok valami hazaji fazikasnak, nem városi életművészöknök. Mondom vigyázatok, me ti mindig ráfuzettök a murajszombatiakke, csag mi lendvajjik akarunk nektök jöt. Gondulátok meg.

A zén családom üdvözli a te családodat.

Lendvaji Sógor

KIRÁNDULÁS PRÁGÁBA

A Moravske Toplice község magyar nemzetiségi közössége az idén is megszervezi a hagyományos nemzetiségi kirándulást, ezúttal Csehország fővárosába, Prágába. Az első alkalommal az alföldi Bugac pusztára, Villányba és Kecskemétre vezetett az útjuk, tavaly Észak-Magyarországon és Délvidéken, Szlovákiába töltöttek két napot. Az idén a nagy édeklődés miatt augusztus 18-ra és 19-re már két busszal indulnak el Európai leglátogatottabb fővárosába. Svej, a jó katona szülőföldjén nem csak a száz fajta sört és knedlicskét kóstolhatják meg a gorickóiak, hanem művészi élményben is részük lesz a Wencel tér, a Károly híd, a Szent Vid székesegyház, a 13-ik századi városháza megtekintésénél. Jelentkezni Vörös Tibornál, a magyar közösség elnökénél és a falvak nemzetiségi vezetőinél lehet.

TURISTAÚTON SZENTLÁSZLÓTÓL SZERDAHELYEIG

Talán egyik előző életemben valahol Kelet Góricskón éltem és feltehetően a reformáció korában, mert másképp mivel lenne magyarázható az itteni táj iránti vonzalmam, a számomra is meglepő múltbalátásom. Mondom is sokszor, hogy az itteni embernek ritkán akad párja, és ha mégis néha bíráló szót ejtek e vidékről, senki sem hiszi, hogy ezt komolyan teszem, mert rólam azt meggyűződésem él, hogy »nagyobb gorickói« vagyok az is itteni lakosoknál és számomra szent ez a föld, erdő, levegő, a buja növényzet, az állatvilág és főleg az ember, akik az ősidőktől fogva a máig humán és természetbaráti szimbiózisban élt a természettel. Erdeivel észszerűen gazdálkodott, földjeit kimélően műveli és ezért talán sosem gazdagodott meg. A nagytóke egészen a 19-ik századig elkerülte, földesúraik hagyták őket élni kis falvaikban és természetközeli életformát alakítottak ki, amely a mai rohanó világban nagy érték lehetne a nyugalomra, feltöltődésre vágyóknak. Ezért nem nagy, ékes szállókra van szükség, hanem apró családias hangulatú vendégházara, egyszerű kinálatra.

Az augusztusi tikkadó hétvégén turistaöjráratot tartottam a Moravske Toplice község falvaiban Szentlászló Kančevciig. Keblénél a nyílt úton Szentlászló, a szlovéniai kálomista Róma felé fordítom kocsin kormányát, de veszemre, hiszen forrong a falu a biogáztermelő építése miatt, ami rút, rozsdás szög a göcseji falutípus testébe. Pedig a magyarul Goricskón már közel húsz éve itt tették meg az első lépéseket az idegenforgalom irányába. A *Puhán* féle vendégház, amely az év szinte minden szakában fogadja a hazai és a már évente visszajáró külföldi vendégeket, főleg vadászokat, egyetlen létesítmény, ahol egyszerre tizenöt embert szállásolhatnak el teljes ellátás mellett. A másik legközelebbi panzió Gerőháza van, de még nem fedezték fel a turisták, pedig a korhűen felújított Kocsis porta a falu szélén végtelen csendjével, mesés környezetével néhány napra ideális állomása lehetnek a természetbarátoknak az év akármelyik szakában. És itt pontot is tehetünk a vendégfogadók sorára. Marad a pártosfalvi, bár más bérlővel, de a köztudatban már csak *Jósár-kocsmaként* ismert vendéglő, amely az útkereszteződénél némi külső-belső ráfordítással szellemes, romantikus csárdáva alakulhatna át, ahova a kerékpározókat, gyalogturázókat lehetne csalogatni, hogy egy kiadós házias ebéd előtt vagy után legyen erejük megtekinteni a falusi Matzenauer kastély romjait. Igaz, erre felé idegenvezető még a hét végén sincs, s legközelebbi a seloi körtemplomnál található, mert ez az egyedüli műemlék, amelyet a Moravske Toplicei község idegenforgalmilag ezen a vidéken felkarolt. Az ivanjševci *Kozic Kálmán méhészetében* és *Celec Jožica* mézeskalácsos Berkovcin arról panaszkodnak, hogy a község nem gondoskodik a megfelelő útmutatókról, táblákról, pedig erre vezet a *Mézes út*. Kár, mert a községi idegenforgalom kezdete és vége nem a moravci gyógyfürdő... Csekefán, Szerdahelyen, Kančevcin még egy pintes sincs, csak hétvégén a lončarevci *Močvaraban*, a tónál rendelhetnek friss halat a látogatók.

Van is, nincs is, mondhatná most az olvasó ugyanazt, amit én is gondoltam falujárásaim során. Útközben néhány turázóval, kerékpárossal találkoztam, akik le sem térnek a főútról, s legtöbbször a pártosfalvi határátárkáló felé veszik útjukat, hiszen a szomszédos Magyarországon látogatott panzió, állandó fazekas bemutató, vadászkiállítás, Veleméren templom, falumuzeum van... Pedig mindez nálunk is lehetne, talán még több is. Kár, hogy nem tudjuk prezentálni, mert az itteni falvak jövője a nyitott Európában nem a szűk köröknek tőkét hajtó, környezetromboló beruházásokban van. És apropó: az utóbbi időben magyar oldalról jelzik, hogy a kerékpározók csoportjai szívesen átbringáznának hozzánk egy-két napos kirándulásra

TŐR A FALU SZIVÉBEN

A szentlászlóiak és velük együtt a szélesebb térség lakói is saját bőrükön tapasztalhatják a vadkapitalizmus, a tőkees gazdálkodás és nem utolsósorban a törvényhozás azon következményeit, amelyek a kisember, a lakosság érdekei mellőzik. A biogáztermelő üzem szorosan a falu szívébe, a templom, a kultúrház és a tervezett új vallási központ mellett építik. A tiszta, humán környezet szószólóinak, a közvéleménynek a Panvita embere szemébe mondja, hogy nem ők hozták és fogadták el a törvényeket, de azt elfelejtette hozzátenni, hogy a jó tanácsadókkal még a legjobb paragrafusok között is meglehetősen nehéz találni az egérutat. Csak emberétől (és a tőkétől) függ, hogy mire esik a választás. Nem is olyan régen – minden bizonnyal, akkor már tervbe vették az üzem építését – még lelkes egyetemistákkal tervrajzokat csináltattak a református, kétszeri másság jeleit magán viselő falu szívének kiépítésére, ahol első helyen a vallási központ, mellette a lovarda, a turistaház, s sajnos, nyíltan kimondhatjuk, más egyéb mézesmadzag szerepelt. Ma pedig már állnak az üzem falai, kiásták a hatalmas medencéket, de ha a nagyvállalat nem volna biztos a dolgában, teljes gőzzel nem építene tovább. A Panvita igazgatója lépten-nyomom hangoztatja, hogy nincs szándékukban leállni a munkálatokkal, ami érthető is, hiszen így támogatási eszközök elvesznének. A tőke logikája szerint pedig minden eurót minnél előbb és minnél nagyobb mértékben kamatoztani szükséges, és nem elhasználni némi földterületet átkategorizálására, főleg nem ott, ahol a falu közepén már előbből beépített telek léteznek. Igaza volt a tiltakozó közgyűlésen azon dühös felszólalónak, akik a holding vezetőségének szemére vetette, hogy csunyán, sőt megalázóan visszaéltek az itteni emberek jóhiszeműségével, bizalmával, amikor még annyi fáradságot sem vettek, hogy ismeretették volna az építési terveket és szándékat. Kérdezem, tették ezt abban a meggyűződéssel, hogy minden kakas saját szemétdombján úr?

Meglepő a polgármesteri hivatal álláspontja, már csak azért is, mert a magyar falvak eddig bizalmukat vetették a község első emberébe, s ő érdemesnek sem tartotta, hogy részt vegyen a tiltakozó közgyűlésen. Akár a Pilatus, a törvény nevében kiadott építési engedélyvel – amelyről kijelentése szerint az sem érdekelt, hogy mire vonatkozik – mossa a kezeit.

A létfontosságú dolgokban mindig legegyszerűbb a törvényekre, előírásokra, engedélyekre hivatkozni és a tőke iránti kapzsiságot azzal magyarázni, hogy a biogáztermelés a faluba fejlesztést, a mezőgazdaság fellendítését hozza. Mindig akad szakember, aki meggyűződéssel vagy érdekből nevével adja a kifogásolható projektumokhoz is, valahol a fővárosba pedig egy-két instancián olyan bürokrata, aki még álmában sem hallott az ő szemszögéből istenhátamögötti Szentlászlóról és rávágja a pecsétjét az olyan engedélyre, ami nagy fejlesztést, energiaváltás megoldását ígéri. És figyelmen kívül hagyva, hogy ebben a határmenti kis faluban emberek élnek, aki ha nem is székesegyházakat és Cankar-otthon fényes termeit látogatják, de van szellemi életük, humán viszonyuk a környezetük iránt és szeretik falujukát, a szülőföldjüket. Ha Panvita szakemberi nem csak pénzt látnának, akkor ravaszul nem hallgatnák el az intenzív növénytermeléssel bekövetkező talajszennyezést, a növényi kár- és kórtévek terjedését és még száz megannyi veszélyt, beleértve a katasztrófális robbanás lehetőségét is. Mindezt mellett az esztétikai kérdések eltörpülnek, bár nem mellőzhetőek. Terményszáritó silókat ígérnek, de kérdés, hogy ezeknek mekkora ára lesz.

Álszentként az osztrák és német biogáztermelőkre hivatkozni szánalmas érv és kár, hogy a holding vezetősége nem veti fel milyen béért dolgoznak ott az agrármunkások és nem utolsósorban hány új munkahely lesz aktuális. Az sem mellőzhető, hogy nem az izakovci biogáztermelőbe viszik szemlét tartani a szentlászlóiakat

Az állam számára a legjobb mézesmadzag miszerint az ilyen biogáztermelők hozzájárulnak a villamosenergia-válság megoldásához. Az lehet, de tény, hogy minden éremnek két oldala van, s az egyik haszna a másik kárával jár. A szentlászlói biogáztermelő lehet, hogy megféleml minden törvénynek, követelménynek, előírásnak és az itteni lakosság számára nem is lenne a tiltakozás tárgya, ha nem a falu szívébe épülne. Ami a földterületet illeti, abból itt nincs hiány és ha már a Panvita megvásárolta a több száz hektáros Mraz birtokot, akkor valahol a falu szélesebb határban is felépíthetné az olyan áldásosnak és megváltónak híresztelt létesítményét. De nem ez tette és marad a feltehető, amely a holdingon kívül a polgármesteri hivatalt is terheli.

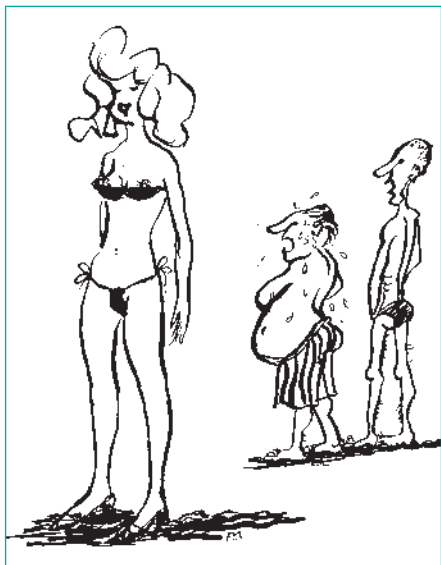
Turistične prireditve **POLETJE V MORAVSKIH TOPLICAH**

xPo zelo uspešnem lanskem skupnem nastopu sta Turistično-informativni center (TIC) Moravske Toplice in družba Naravni park Terme 3000 tudi letos združila moči in ob koncih tedna že vse od 5. julija pripravljata prireditve pod skupnim naslovom *Poletje v Moravskih Toplicah* s ciljem, popestriti poletno dogajanje v Moravskih Toplicah.

Ciklus prireditev na vpadni cesti pred Termami 3000 se vselej prične v četrtek in traja do sobote. Uvod v večerno dogajanje je tržnica ročne obrti oziroma turistična tržnica. Na lično izdelanih stojnicah domači obrtniki in drugi ponujajo izdelke domače obrti s prikazom izdelovanja, domače dobrote in druge izdelke. Večerne prireditve so razdeljene v tri sklope: v četrtek pod naslovom »Kak je nekda fajn bilo« nastopajo folklorne skupine, ljudski pevci, tamburaši in potekajo družabne igre, v petek («Ka vjidimo, pa čujemo») in soboto («Sobotni večer») pa nastopajo mladi glasbeniki in plesalci. V petek in soboto je na sporedu tudi plesna glasba v živo.

Tudi letos je odziv na zares pestro večerno dogajanje med obiskovalci – bodisi zdraviliškimi ali drugimi gosti in domačini – zelo dober, zato o tovrstni popestritvi dogajanja ob koncu tedna v Moravskih Toplicah razmišljajo tudi za prihodnje poletje.

Ker so med prodajalci na tržnici ročne obrti in v zabavnem delu udeleženi ponudniki in nastopajoči iz celotnega Pomurja in tudi sosednje Madžarske, projekt *Poletje v Moravskih Toplicah* delno financira Evropska unija.

– Takše se šetajo po ton kopaljšči, ka je ta vročina ešče bole neznosna ...

Povezovanje občin **SKUPNE INŠPEKCIJSKE IN REDARSKÉ SLUŽBE**

Po več kot devetmesečnem usklajevanju so župani desetih prekmurskih občin (Cankova, Gornji Petrovci, Grad, Hodoš, Kuzma, Moravske Toplice, Pucanci, Rogasovci, Šalovci in Tišina) podpisali dogovor o pravicah in obveznostih občin ustanoviteljic medobčinske inšpekcije in redarstva. **Skupne redarske in inšpekcijske službe s sedežem v Tešanovcih so na območju omenjenih občin začele delovati s 1. avgustom letos. Naloge vodje tega organa bo začasno opravljal tajnik Občine Moravske Toplice.**

V medobčinski inšpekciji so predvidena največ tri delovna mesta, enako tudi na področju redarstva. Župan Franc Cipot je v imenu podpisnikov povedal, se bodo medobčinski inšpektorji in redarji ukvarjali z nalogami s področij oskrbe s pitno vodo, odvajanja in čiščenja komunalnih in padavinskih voda, ravnanja s komunalnimi odpadki, odlaganja ostankov komunalnih odpadkov, javne snage in čiščenja javnih površin, urejanja javnih poti, površin za pešce in zelenih površinah ter drugih področjih (javna parkirišča, promet v naseljih in parkiranja, komunalne in turistične takske, zimska služba, javni red in mir ter naravna in kulturna dediščina). Polovico predvidenih stroškov bo refundiral proračun Republike Slovenije.

Sektorske vaje **JE TUDI TO GASILSTVO?**

V odlični organizaciji in izvedbi PGD Suhi Vrh je potekalo letošnje gasilsko tekmovanje sektorja Martjanci. Na njem je nastopilo 18 enot iz vseh društev sektorja, razen iz Noršinec, saj članska enota ni bila popolna.

V konkurenci petih enot pionirjev so bili najboljši mladi iz Martjanec pred vrstniki iz Moravskih Toplic. Tri enote – Tešanovci, Sebeborci in Suhi Vrh – so zaradi preokračitve ali nedoseganja starostne meje nastopile zunaj konkurence. Že nekaj časa je edina ženska članska enota v sektorju Martjanci enota iz Suhega Vrha, pri članih B pa iz Moravskih Toplic. V konkurenci članov A je v štafetnem teku čez ovire in izvedbi hitre suhe vaje tridelnega napada gasilske večine merilo 11 enot. Po pričakovanju so slavili Sebeborci pred Krnci in Zgornjimi Moravci (PGD Moravci).

Bolj kot tekmovanje samo pa so si očividci in vpleteni letošnje sektorske vaje zapomnili po verbalnem in zatem fizičnem napadu na Draga Ivaniča, ki je na sektorskih vajah opravljal funkcijo predsednika ocenjevalne komisije. Domnevno zaradi slabega sojenja v škodo PGD Krnci je Ivaniča najprej napadel Štefan Hul, zatem pa še Peter Hul, oba iz PGD Krnci.

Neljubi dogodek, ki nikakor ni v ponos gasilcem in gasilstvu, tembolj, ker se je zgodil uniformiranim gasilcem, so očividci obsodili že na mestu samem. Z dogodkom so bili na seji predsedstva OZG seznanjeni, vendar so sklenili, da bodo sprejeli ustrezne ukrepe po preučitvi izjav udeležencev in morebitnih prič. Z dogodkom in sprejetimi sankcijami bo seznanjeno tudi predsedstvo in poveljstvo Gasilske zveze Slovenije.

Občinsko razstavišče **PORTRETI ALEKSANDRA VUKANA**

Aleksander Vukan iz Moravskih Toplic sodi v krog najmlajših slovenski akademskih likovnih umetnikov, saj je nedavno diplomiral na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani pri Zmagu Jeraju. Za svojo prvo samostojno razstavo kot akademski likovni umetnik je izbral Moravske Toplice in se predstavil v prostorih občinskega razstavišča. **Odločitev ni bila naključna, saj je mladi umetnik študij zaključil tudi ob podpori Občine Moravske Toplice.**

Deset razstavljenih del sodi v čas priprave njegove diplomske naloge, torej so bila že ovrednotena v strokovnih krogih, saj si je Vukan na osnovi njih pridobil akademski naslov. Glavni poudarek mladi umetnik daje portretu.

Umetnostni zgodovinar mag. Franc Obal, direktor Galerije Murska Sobota, je na otvoritveni predstavitvi umetnika opozoril, da je Vukan pri portretiranju naredil

korak naprej, saj pri upodabljanju nam znanih ljudi v sproščenih potezah prevladujejo barvne kompozicije, manj pa pri njih pride do izraza prepoznavnost portretiranca, torej forma oziroma oblika.

Umetniku je vse dobro na njegovi poti zaželel tudi župan Franc Cipot.

Dogajanje ob odprtju razstave je z igranjem na harmoniko popestril mladi Aleksander Cifer iz Suhega Vrha.

OGZ Moravske Toplice ŠESTI TABOR GASILSKE MLADINE

Po nekajletnem premoru je komisija za delo z mladimi pri Občinski gasilski zvezi (OGZ) Moravske Toplice in z njeno podpori ponovno pripravila tabor gasilske mladine. Mladi so se tokrat srečali pri lovskem domu v Ivanovcih. Na tridnevem taboru se je zbralo 29 mladih iz PGD Moravske Toplice, Martjanci, Tešanovci in Andrejci. Odgovorni ugotavljajo, da je bil odziv polovičen, saj je še nekaj sredin, kjer dobro delajo z gasilsko mladino, zato je škoda, da mladih niso angažirali in s tem nagradili njihovo prizadevnost.

Mlade gasilke in gasilci v starosti 7 do 14 let so se seznanili z nekaterimi gasilskimi veščinami in znanji, se udeležili pohoda, pripravili družabne in gasilske igre, veliko je bilo priložnosti za druženje in sklepanja novih znanstev. Prireditelji so bili zelo zadovoljni, saj je tabor odlično uspel. Največ zaslug za to moramo pripisati vodji tabora Jožetu Solarju in predsednici komisije za mladino pri OGZ Moravske Toplice Valeriji Horvat, članu komisije Robertu Janku ter še osmim mentorjem, ki so ves čas bivali z mladimi.

Potek in izvedbo tabora sta pohvalila tudi predsednik in poveljnik OGZ Štefan Kuhar in Jože Čarni. Kuhar je dejal, da so ves čas želeli oživiti tabor gasilske mladine. Hvaležni so lovski družini, da jim je odstopila čudovit prostor pri lovskem domu. Takšna oblika druženja je tudi lepa priložnost za pripravo mladih na izpit (mlajšega ali starejšega) pionirja-gasilca oziroma za pridobitev brnaste in srebrne značke. Jože Čarni je dodal, da je to ena najprimernejših in najbolj naravnih poti za okrepitev gasilskih vrst, zato bodo gasilske taborne mladih organizirali tudi v prihodnje.

Mladi udeleženci so se s tabora vrnili z zelo lepimi spomini, zato so v en glas zatrdili, da se bodo vračali tudi prihodnja leta in se izpopolnjevali v gasilstvu.

Danijela Vaš (PGD Moravske Toplice)

»Čeprav na podobnih taborih še nisem sodelovala, sem se pogumno podala tudi tem izzivom naproti. Včasih je bilo tudi malce naporno, a sem s samim potekom in izvedbo tabora zelo zadovoljna. Za možnost sodelovanja na taboru sem izvedela od gospodarja v društvu Emila Harija, ki je mene in moje vrstnike tako navdušil, da smo se ga masovno udeležili. Iz našega društva nas je kar 11.«

Tadej Nedeljko (PGD Andrejci)

»V gasilske vrste sem vključen štiri leta, zato nekaj veščin že obvladam. Kljub temu mi je dal tabor veliko koristnih informacij, z bivanjem z vrstniki, tudi ponoči, pa je to predvsem pozitivna izkušnja. Najbolj zanimiv se mi je zdel prikaz opreme gasilcev iz Moravskih Toplic in rokovanja z gasilsko tehniko. Za tehniko pa smo lahko poprijeli tudi sami. Tekmovali smo v igri z vedrovko in tu smo bili z vrstniki iz Tešanovec najboljši.«

Ines Cifer (PGD Martjanci)

»Tudi jaz sem novinka na taboru. Najbolj zanimiva mi je bila nočitev v šotoru, saj v takšni množici še nisem prenočevala. Zelo dobre mentorje smo imeli, zato je bilo bivanje prijetno in poučno. Po 5-letnem stažu v gasilstvu je to moja prva tovrstna izkušnja in priporočam jo vsem mladim. Za tabor me je navdušil naš predsednik Jože Lipaj in ker je bila gasilka tudi moja mama, doma ni bilo težav, da se ga ne bi smela udeležiti.«

PGD Bogojina NOVO VOZILO

Gasilcem Bogojine se je zadnji dan v juniju uresničila dolgoletna želja – namenu so namreč svečano predali novo opremljeno gasilsko vozilo GV-1. Kot je na svečanosti povedal podpredsednik Franc Filo, so v vasi v ta namen združili vrste in s skupnimi močmi kupili vozilo, ki bo vselej na razpolago pri morebitnih nesrečah pomagati ljudem v nesreči, pa tudi za druge prevoze. Zagotovil je, da dajejo v društvu velik poudarek mladim gasilcem, ki bodo čez leta prevzeli naloge gasilstva kot humanega poslanstva, novo vozila pa je tudi za njih dobra popotnica.

Podpredsednik Filo je priznal, da je bila pot do nove pridobitve dolga. »Bili smo skoraj brez denarja. Toda želja po novem vozilu, ki ustreza današnjemu času, je bila močnejša. Šli smo na vse naslove, kamor je bilo mogoče. Povsod smo naleteli na razumevanje in podporo. Vložena je bila mnogo truda, prostih ur. Seveda pa brez sodelovanja vseh članov društva, ki so nemalo časa vložili v zbiranje finančnih sredstev, in pomoči krajanov Bogojine, ki so podprli akcijo, ne bi šlo,« je med drugim povedal Filo.

Ob razmišljanju, da sodobni čas gasilstvu z vedno večjimi odgovornostmi in zahtevami, a z zmeraj manj denarja, ni naklonjen in da gasilsko poslanstvo nima take veljave kot nekoč, je postregel z informacijo, da je novo vozilo z nadgradnjo veljalo 33 tisoč evrov oziroma 7,9 milijona tolarjev.

Župan Franc Cipot je ob čestitki dejal, da če se bodo povsod tako trudili za novo opremo, bo v naši sredi vse več društev z novim vozilom. Predsednik OGZ Moravske Toplice Štefan Kuhar pa je spomnil, da se naglo približuje leto 2009, do katerega bodo morala biti vsa društva opremljena po sprejeti zakonodaji. Dvomi, da bo v celoti izpolnjen kriterij glede osebne zaščitne opreme na nivoju zveze, ki jo vodi.

Ko je župan predal ključve novega vozila, ga je v želji, da bi čim manj kilometrov naredilo zaradi intervencij in čim več za izobraževanje in izpopolnjevanje, blagoslovil domači župnik dr. Stanislav Zver.

Ob tej priložnosti je predsednik pobratenege PGD Sv. Ana v Slovenskih goricah Drago Ruhitelj bogojinskim gasilcem izročil spominsko sliko v znak dobrega sodelovanja, kulturni program na svečanosti pa so izvedli kvartet ljudskih pevcev pri KUD Jožef Košič in učenci bogojinske devetletke. Najzaslužnejšim pri nabavi novega vozila so podelili zahvale.

Melani Ferencek (PGD Tešanovci)

»Izvedba in potek tabora sta bila na zelo visokem nivoju, zato sem pozitivno presenečena. Tabora sva se udeležili z mlajšo sestrico, da je bilo obema lažje. Ker sem v šotoru že prenočevala na morju, to zame ni bila tako velika novost, kljub temu pa je razlika, če prenočuješ z družino ali v krogu svojih vrstnikov. Najbolj mi je ostal v spominu prihod gasilcev z vso razpoložljivo tehniko.«

Denis Gubič (PGD Martjanci)

»Na taboru sem spoznal veliko novih prijateljev in prijateljic iz drugih krajev. Na mene je naredil največji vtis pohod po okoličini in seveda nočitev v naravi, v šotoru. V gasilske vrste sem vključen že pet let in bom zagotovo vztrajal tudi v prihodnje, saj se vselej dogaja veliko zanimivega in poučnega, pridobljeno znanje iz gasilstva pa lahko v veliki meri uporabimo tudi v vsakdanjem življenju.«

Pogovor z Brankom Reckom, predsednikom OŠZ Moravske Toplice

DESETLETJE – MEJNIK ZA ŠE VEČJO AFIRMACIJO ŠPORTA V OBČINI

Letos spomladi je minilo 10 let od ustanovitve Občinske športne zveze (OŠZ) Moravske Toplice. Danes je v zvezo vključenih že 22 športnih društev z več kot 500 registriranimi športniki in športnicami, kar pomeni, da gre ob gasilski za najmnožičnejšo panožno zvezo v občini. Desetletje delovanja je tehten razlog za daljši pogovor s predsednikom Brankom Reckom, ki je na čelu zveze že vse od njene ustanovitve.

Spekter športnih panog v občini je zelo razvejan. Prav tako tudi različni nivoji tekmovalnosti športnih klubov. Lahko predstavite panoge, ki jih gojijo klubi, kakor tudi najpomembnejše ligaše!

OŠZ Moravske Toplice letos praznuje 10 let delovanja. Ko smo ustanovili športno zvezo kot krovno organizacijo za šport v občini, si nismo predstavljali, da bo športna zveza dobila takšno veljavo v občini, regiji in, nenazadnje, tudi v državi. Športna zveza v občini je glavni nosilec športne sfere, se pravi, da skupaj z občinsko upravo in županom oblikuje športno politiko v občini. Res je, v OŠZ je vključenih 22 športnih društev iz občine in po številu članstva smo za gasilsko zvezo najštevilčnejša organizacija. Pri nas je po tradiciji najbolj množična panoga nogomet, imamo 4 moške klube velikega nogometa, ki sodelujejo v ligah panožne zveze, najbolj znana in uspešna ekipa je Čarda iz Martjanec (drugi klubi so: Bogojina, Rotunda Selo in Motvarjevci). Prva tako imamo zelo dobro in uspešno ekipo ženskega nogometa iz Filovec, ki sodeluje v prvi državni ligi. Ta je v preteklem letu osvojila naslov državnih pokalnih prvakinj. Klubi malega nogometa so organizirani v občinski ligi malega nogometa (12 klubov iz občine). Zelo uspešno je organizirana tudi ekipa hokeja na travi iz Moravskih Toplic, ki ima žensko in moško ekipo ter številne mlajše selekcije. Ženska članska ekipa je v preteklem letu osvojila tudi naslov državnih prvakinj. Uspešno delujeta tudi obe strelski ekipi, iz Sebeborec in Andrejec, ki nastopata v regionalnih ligah. V Mlajtincih deluje modelarsko društvo Ftíč, ustanavlja oziroma pred ustanovitvijo je 'Floorball klub' v Bogojini. Član športne zveze je tudi športno-kinološko društvo iz Sebeborec. Najpomembnejši ligaši oziroma prepoznani klubi občine in športne zveze so NK Čarda, ŽNK iz Filovec in HK M. Toplice. Ne smemo pa pozabiti tudi na komisije, ki so ustanovljene in delujejo pri športni zvezi (komisija za tek, komisija za kolesarstvo, komisija za mali nogomet, komisija za izbor športnika in druge), kakor tudi na vse klube in njihove člane, ki na kakršen koli način sodelujejo v športu, ter posameznike, ki nastopajo za klube iz drugih občin in so pomembni za šport in športno miselnost v občini.

Torej so v zvezo vključeni vsi športni klubi oziroma društva v občini, katerih značilnost je gojenje kolektivnih športov. Kako je v občini s športniki v individualnih športih?

V občini je tudi kar precej posameznikov, ki pa ne sodelujejo v kolektivnih športih, temveč nastopajo v individualnih športnih panogah. Te posameznike stimuliramo na več različnih načinov (sponzoriranje za udeležbo na mednarodnih tekmovanjih, pri nakupu športne opreme, sofinanciranje zdravstvenega zavarovanja ...) tako, da v športni zvezi skušamo čimbolj enakovredno obravnavati individualne športnike in društva oziroma klube.

Nekje sem zasledil podatek, da je skoraj tretjina vseh prebivalcev občine Moravske Toplice udeleženi v športni rekreaciji, kar je hvalevreden podatek. Ob izjemno pestri ponudbi skoraj desetih različnih pohodov med letom, dveh rekreativnih kolesarskih maratonov, dveh tekaških prireditev, nordijski hoji ... imajo občani možnost, da se udeležijo različnih organiziranih rekreativnih prireditev. Morda znotraj zveze pogrešate še kaj, katerim področjem športne rekreacije boste dali poudarek v bližnji prihodnosti?

Ja, tudi v naši občini, kot tudi drugod v regiji, se je v zadnjem času zelo razmahnila športno rekreativna dejavnost. Skoraj vsa športna in tudi številna druga društva organizirajo razne množične športne prireditve, katerih se udeležuje čedalje več domačih in pa tudi drugih rekreativcev. Mislim pa, da k temu prispeva vse večja ozaveščenost ljudi, da v tem hitrem življenjskem tempu storijo kaj za sebe oziroma z gibanjem skrbijo za svoje zdravo počutje.

Kaj storiti? Mislim, da bomo morali najprej skoordimirati vse te prireditve v občini, jih dati na skupni imenovalec in jih kot take ponuditi širšemu okolju. V prihodnje bomo morali več oziroma dosti časa ponuditi športu žensk oziroma njihovim športno rekreativnim programom, prav tako moramo v akcije vključevati invalide, posebno pozornost pa moramo nameniti množici upokojenecv in skupaj z društvom upokojenecv iz občine ponuditi športne programe tej starostni skupini in, nenazadnje, aktivno vključevati v akcije tudi našo mlajšo generacijo, šoloobvezne otroke in mladino.

Pomemben segment poslanstva športne zveze se torej nanaša tudi na šport mladih ...

Kot sem že prej navedel, je zelo pomemben segment v športu športna vzgoja otrok in mladine. Športna zveza tudi na tem področju športa skupaj z osnovnimi šolami iz občine skrbi, da se vsi programi, ki zajemajo športno vzgojo otrok in mladine, uresničujejo, kot so zapisani v letnem programu športa v občini in v nacionalnem letnem programu. Tako pomagamo pri izvedbi programov, kot so: Zlati sonček, Krpan, Naučimo se plavati, panožne športne šole, šolska športna tekmovanja in druge oblike športnega delovanja.

Pri tako razvejani športni dejavnosti proračunska sredstva zvezi bržkone ne zadostujejo. Kako se zveza financira, koliko znaša njen letni proračun in kako se sredstva delijo med klube?

Za šport je v letošnjem proračunu namenjenih 40.323€ za dejavnost in 20.998€ za investicijsko vzdrževanje in amortizacijo športnih objektov. Večina sredstev, blizu tri četrtine, gre za programe športnih društev oziroma dejavnost, ostalo za programe športne zveze (šport otok in mladine, rekreacija, razvojne naloge, športno rekreativne prireditve, izbor športnika, občinska športna tekmovanja, šport invalidov, izobraževanje strokovnih kadrov ...). Vsa sredstva iz postavke investicijsko vzdrževanje in amortizacija športnih objektov pa se na podlagi razpisa razdelijo med športna društva. Športna zveza za svoje delovanje in izvedbo vsega programa potrebuje med 20.000€ in 25.000€, zato preostali znesek, kar ne dobi iz občinskega proračuna (10.000-15.000€), poskuša dobiti na druge načine: državni razpisi, spon-

zorji, donatorji, nekaj pa tudi iz organizacije velikih športno-rekreativnih prireditev.

Posebno poglavje je vzdrževanje že obstoječih športnih objektov, za katere je del sredstev mogoče pridobiti tudi prek razpisov Fundacije za šport. V kolikšni meri klubi to možnost izrabljajo?

Fundacija za financiranje športnih organizacij Slovenije vsako leto razdeli kar zajetno vsoto denarja za razne športne segmente, med njimi tudi za izgradnjo in adaptacijo športnih objektov. Moram povedati, da se na razpis ne prijavlja veliko društev iz občine. Morda zaradi preobsežne razpisne dokumentacije oziroma dokumentov, ki jih mora izpolniti prosilec. To opazamo tudi pri razpisu na nivoju občine, zato bomo poskušali poenostaviti razpisne pogoje. Letos je na razpisu fundacije uspela NK Čarda (dobila je 26.000€), v preteklem letu ŠD Filovci. Tudi športna zveza vsako leto dobi za organizacijo svojih športno rekreativnih prireditve sredstva iz tega razpisa (letos 2.800€).

Tako na letni skupščini kakor na zadnji seji IO OŠZ pa zagotovo še na kateri pred tem, je bilo največ pozornosti posvečeno nesoglasjem znotraj občinske lige malega nogometa oziroma za nekatere nesprijetnih meril komisije za mali nogomet okrog dvojne registracije oziroma igranja velikega in malega nogometa. Kakšno je vaše stališče pri tem?

Komisija za mali nogomet, ki vodi oziroma organizira tekmovanje klubov malega nogometa v občinski ligi, deluje prav tako dolgo kot športna zveza in katero prav tako po mojem mnenju uspešno vodi njen predsednik Štefan Ferencek. Kot mi je znano, sprejemajo vse odločitve, kar zadeva tekmovanja in registracije igralcev, soglasno oziroma z večinskim dogovorom predstavnikov klubov pred samim začetkom tekmovanja. Zato predvidevam in mislim, da bodo tudi to nesoglasje – če je seveda to nesoglasje – odpravili na sestanku s potrditvijo pravilnika še pred pričetkom letošnjega ligaškega tekmovanja.

Že nekaj časa se govori, naj bi na lokaciji sedanjega lovskega doma v Moravskih Toplicah nastal sodoben športno-rekreacijski center, v prvi fazi pokriti večnamenski športni objekt. Projekt pelje občina, OŠZ Moravske Toplice pa je verjetno vpeta v oblikovanje njene ponudbe oziroma njene vsebine. Se vam ne zdi, da bi takšen zdraviški kraj, kot so Moravske Toplice, potreboval tudi travnat športni objekt oziroma nogometno igrišče z atletsko stezo?

Tako je. Na lokaciji starega lovskega doma naj bi v bližnji prihodnosti stal sodoben športno-turistični objekt, katerega vsebina oziroma uporabnost bo večnamenska. To ne bo samo zaprt objekt, temveč objekt, ki bo imel zraven tudi zunanje športne in druge površine za raznoliko športno in drugo dejavnost.

Moravske Toplice bi že zdavnaj morale imeti tak travnati športni objekt oziroma nogometno igrišče. Seveda bo nogometno igrišče izgrajeno ob novem športno-rekreacijskem centru. To ne bo samo eno igrišče, temveč dve ali tri, od katerih pa eno mora biti obdano z sodobno atletsko stezo ...

Že nekaj let deluje v Moravskih Toplicah Regijska pisarna za šport pri OKS-ZSZ Slovenije. Kako je pisarna zaživela, kakšno je njeno poslanstvo ter kdaj je na voljo športnim zvezam, društvom, posameznikom v regiji?

Pisarna v Moravskih Toplicah deluje že četrto leto. Prva tri leta je OKS poskusno postavil štiri regijske pisarne v Sloveniji in ena od teh je bila pri nas. Letos je bil na novo objavljen razpis za regijsko pisarno, na razpis se je prijavila OŠZ Moravske Toplice s podporo vseh športnih zvez v regiji. Tako je naša športna zveza zopet dobila mandat za vodenje regijske pisarne za šport. V Sloveniji deluje 12 pisarn in ena od njih je tudi v Moravskih Toplicah. Mislim, da je pisarna kar dobro zaživela. Pričakujemo, da bomo nekje v občinskem središču dobili stalne prostore za športno zvezo, v njej pa bo tudi sedež regijske pisarne.

Njene naloge so med drugim: pomoč občinskim športnim zvezam pri uresničevanju dogovorjenih programov razvoja športa ter prizadevanja za ustanavljanje športnih zvez občin, kjer jih ni; pomoč športnim društvom v občinah, v katerih ni ustanovljenih športnih zvez; športne organizacije (društva in zveze) v regiji, ki jih pisarna pokriva, redno informiramo o aktualni statusnih zadevah, razpisih in drugih

pomembnih informacijah s področja športa in jim pri tem nudimo stalno podporo; vzpostavi se konkretno informiranje ljudi o športno rekreativnih dejavnostih na regionalnem področju z uporabo informacijske tehnologije (spletna sporočila, spletna stran, prenos informacij do medijev). Pri tem se pisarna obveže, da bo redno informirala javnost o športnih aktivnostih. Minimum je redno objavljane vsebin na tiskni spletni strani, ki bo izdelana posebej za pisarno in jo bo zagotovil OKS; vzpostavi se mreža medsebojno povezanih športnih organizacij v posamezni regiji in na nacionalni ravni. Regijska pisarna v letu 2007 zbere podatke o športnih društvih in podatke v uporabo preda OKS. Še posebej to velja za občine, v katerih ni ustanovljenih športnih zvez. S tem namenom se naredi register društvenih športnih organizacij ...

Kdaj in na kakšen način boste počastili 10. obletnico?

10. obletnico ustanovitve OŠZ praznujemo in jo bomo v obliki izvajanja različnih športno-rekreativnih programov, ki jih organizirajo in izvajajo športna društva v občini, praznovali celo leto. Vrhunec bodo praznovanja dosegla v času letošnjega občinskega praznika, od 7. do 9. septembra, ko se bodo zvrstile ekshibicijske nogometne tekme, ko bo golfski turnir in tradicionalni kolesarski maraton. Praznovanje bomo zaključili proti koncu leta s svečano sejo.

Morda še kakšna misel ob prvem desetletju zveze, ki jo prav toliko časa tudi vodite?

Zahvalil bi se vsem športnim društvom za izkazano zaupanje, da lahko vodim športno zvezo že polnih deset let. Prav tako bi se zahvalil vsem, ki so na kakšen koli način prispevali k prepoznavnosti naše športne zveze. In takih ni bilo malo. Hvala tudi vsem mojim sodelavcem, ki so mi pomagali pri vodenju zveze, sponzorjem, da smo lahko izpeljali marsikateri projekt, občinski upravi in županu za podporo.

KMN
Tešanovci –
zmagovalna
ekipa
v občinski
ligi KMN
v sezoni
2006/2007.

Priznanja nogometnim trenerjem **BELI DRAVCU ŠE MEDALJA ZNTS**

Cenjenega nogometnega strokovnjaka Belo Dravca iz Moravskih Toplic ne kaže posebej predstavljati, saj je s svojimi tekmovalnimi oziroma športnimi ter tudi trenerskimi dosežki poznan v Pomurju pa tudi širše.

Danes 61-letni Dravec je kar 30 let aktivno igral nogomet (27 let pri domačem NK Vrelec!), 20 let je bil sodnik, z opravljenim izpitom za trenerja licence C ter kasneje še licence B pa več kot 30 let tudi trener. Čeprav mu zdravje ne dovoljuje, da bi se še naprej aktivno posvečal trenerskemu delu na najvišjem nivoju, brez nogometa ne more. Srečujemo ga na številnih nogometnih tekmah, še vedno pa kot trener bdi nad strokovnim delom KMN Moravske Toplice.

Bela Dravec, dobitnik medalije Zveze nogometnih trenerjev Slovenije.

Med številnimi priznanji, ki jih je prejel zadnja leta, omenimo pohvalo Zveze nogometnih trenerjev Slovenije (ZNTS) leta

Ob koncu šolskega leta 2006/2007 **ŽUPAN JE SPREJEL ODLIČNJAKE**

Tudi letos je župan Franc Cipot pripravil sprejem za učence, ki so s šolskim letom 2006/07 osnovno izobraževanje v osmih oziroma devetih letih končali z odliko. Na sprejem so bili povabljeni tudi njihovi razredniki in ravnatelj vseh treh osemletk v občini.

Župan je v priložnostnem nagovoru pred podelitvijo spominskih daril – odličnjaki so prejeli roman Muriša Ferija Lainščka, letošnjega kresnikovega nagrajenca – poudaril, da je znanje največja človekova vrednota, ki nikoli ne doseže končnega nivoja, temveč se nenehno dopolnjuje. Moravskotopliška občina na poti svojega intenzivnega razvoja potrebuje mlade in izobražene kadre. Cilji slehernega mladega človeka morajo biti visoko zastavljeni in ambiciozni, saj nas bo samo to vzpodbudilo k vedno novemu znanju in le tako bomo napredovali. Učite se za sebe, je župan ponovil obrabljeno, a vselej resnično ugotovitev.

Letošnji odličnjaki so: Sandra Gal in Natalija Novak (DOŠ Prosenjakovci), Natalija Sever, Larisa Lara Kolarič, Mojca Kerman, Tjaša Kočar, Dominik Lanjšček in Gregor Nemeč (vsi OŠ Bogojina) ter Tomaž Koltai in Doris Letina (OŠ Fokovci).

2002, leta 2004 je dobil plaketo OŠZ Moravske Toplice kot zaslužni športni delavec, nedavno pa je od ZNTS prejel še njihovo najvišje priznanje, medaljo.

Iz naše občine je bil tokrat s pohvalo nagrajen tudi obetavni nogometni trener Bojan Malačič, ki uspešno vodi člansko vrsto NK Čarda iz Martjanec.

Nagrajena energetska projekta **MANJŠA EKOLOŠKA OBREMENITEV OKOLICE**

Na letošnjih Dnevih energetikov v Porto-rožu so med drugim podelili nagrade za energetske učinkovite podjetja oziroma energetske učinkovite projekte. Med nagrajence se je uvrstilo tudi zasebno podjetje FERing iz Murske Sobote, last univ. dipl. inž. Franca Kuharja. Podjetje se z energetskega projektiranja ukvarja že več kot dve desetletji, priznanje pa je dobilo za uspešno projektirane in izvedene projekte v Naravnem parku Terme 3000 Moravske Toplice in Termah Banovci.

Inž. Kuhar pojasnjuje, so v Moravskih Toplicah v okviru nagrajenega projekta rekonstruirali aplikacije geotermalnih voda in strojnice v hotelu Ajda za potrebe starih hotelskih in apartmajskih zmožljivosti in za potrebe novega hotela Livada Prestige. »Glavni cilj projekta je bil najti rešitev, kako dograditi novi petzvezdični hotel, saj so energetske viri geotermalnih voda in kotlovnih zmožljivosti komaj pokrivali toplotne potrebe kompleksa. Kljub povečanim potrebam po toploti naj ne bi gradili nove kotlovnice ali novih vrtin. Obe rekonstrukciji smo z uvedbo akumulacij geotermalnih voda, frekvenčne regulacije vrtnske črpalke MT 6 in dušilne regulacije tlačnih vrtin MT 4 in MT 5 omogočili variabilni odvzem geotermalne vode iz zemlje. S tem smo prihranili vodo in omogočili manjšo ekološko obremenitev okolice,« pojasnjuje Kuhar. Zadovoljen je, da nagrajeni projekt vključuje tudi izboljšanje rabe geotermalnih voda oziroma zmanjšanje presežkov bazenske vode in rabe komunalne sanitarne vode. S tem projektom so v Termah 3000 znižali tudi stroške za dodatni priklop na vodovod. »To smo dosegli z ločenim vodovodnim omrežjem za vse stare in nove baze. Pri tem za zagonsko hlajenje bazenov v Moravskih Toplicah uporabljajo vodo iz lastnih virov in ne čiste komunalne vode iz Murske Sobote.«

KOLENDAR PRIREDITEV V OBČINI MORAVSKE TOPLICE

AVGUST – SEPTEMBER 2007, pripravlja TIC Moravske Toplice

Naziv in vrsta prireditve	Kratek opis prireditve	Kraj izvajanja	Datum prireditve	Organizator prireditve	INFO
10-letnica Hokejskega kluba Mor. Toplice	Slavnostna seja, turnir v hokeju na travi s tekmo diplomatov	Moravske Toplice	25.–26. 8. 2007	HK Moravske Toplice	Alexander Vink 040 244 142
Kaj več o prometu	Predavanje o prometu	Sebeborci	september 2007	ŠD Sebeborci	Vlado Škerlak 02/548 11 01
Pohod Gostilne Marič	Pohod po Sebeborcih z okolico, dolžina pohoda je cca 15 km	Sebeborci z okolico	1. 9. 2007	Marjan Marič s.p	Marjan Marič 041 547 037
1. Pohod po Ivanovcih	Pohod po kulturno – zgodovinskih znamenitostih vasi Ivanovci	Ivanovci	2. 9. 2007	TD Ivanovci	Angela Novak 041 747 344
Ličkanje koruze	Lička se kuruza kot nekoč, vmes poje, pleše ...	Selo	22. 9. 2007	Pevsko društvo Selo	Oskar Makari 031 329 758

Ocenjevanje prekmurske šunke ZLATA ŠUNKA ERNIŠEVIH

Društvo za promocijo in zaščito prekmurskih dobrot, ki z namenom skupnih prizadevanj za izboljšanje kakovosti, zaščito geografskega porekla in promocijo gastronomskih izdelkov, značilnih za Prekmurje, združuje izdelovalce, ponudnike in ljubitelje prekmurskih dobrot, je pripravilo jubilejno, 10. ocenjevanje prekmurske šunke. Sodelovalo je deset ponudnikov tega suhomesnatega izdelka, ki je na državnem nivoju od leta 2004 zaščiten z označbo geografskega porekla.

Komisija, ki ji je predsedoval prof. dr. Božidar Žlender (Biotehniška fakulteta, Ljubljana), je skupaj z domačimi strokovnjaki na podlagi zbranih točk odločila, da en sam izdelek na ocenjevanju izpolnjuje pogoje za podelitev najvišjega, zlatega priznanja. 19 točk je namreč na ocenjevanju zbral in s tem izpolnil pogoj za dodelitev zlatega priznanja vzorec šunke Vinskega hrama-vinotoča Marije in Mirana Erniše s Suhega Vrha. Trije vzorci so prejeli srebrno priznanje, med njimi drugi vzorec Vinskega hrama-vinotoča Erniše, med dobitniki treh bronastih priznanj pa je bilo tudi Gostišče Marič iz Sebeborec. Na ocenjevanju je sodelovalo še Gostišče Aleksander, Rumičev breg v Moravskih Toplicah.

FOTO: Geza GRABAR

Marija in Miran Erniša ob šunki iz zmagovalne serije zadnje zime.

Kot sta povedala Marija in Miran Erniša, ki sta na kmetiji nosilca dopolnilne dejavnosti vinotoča, imajo na domačiji v Tešanovcih po predpisih urejen obrat za izdelavo suhomesnatih izdelkov (šunke, vratovine, salam ...) in namazov (paštete in zaseke). »Za čimbolj kakovostno pripravo šunke je najpomembnejša faza razsol. Brez hladilnice, ki omogoča enakomerno temperaturo, kar je pomembno tudi v fazi zorenja, kakovostne šunke in drugih suhomesnatih izdelkov na veliko ni mogoče izdelati. Tudi zato ne, ker zime niso več tisto, kar so bile včasih,« je dejal Miran. Zaupal nam je, da za svoje potrebe vsako leto po receptu, ki se pri Erniševih prenaša iz roda v rod, izdelajo okrog 60 šunk ter veliko drugih suhomesnatih izdelkov. Po končanem toplen dimljenju, kar prav tako opravijo doma, sledi faza zorenja in sušenja. Pomembna je tudi hramba, ki ni več na podstrešjih kot nekoč, pač pa v posebnih hladilnih komorah, da obdrži svežino. »Pot do kakovostne prekmurske šunke pa se začne že v hlevu s kakovostnim pitanjem ustrezne pasme prašičev, enako pomembno je tudi krojenje mesa ob zakolu,« pristavi žena Marija. Erniševi namreč večino prašičev za svoje suhomesne izdelke spita doma.

Erniševi v svojem vinotoču ne ponujajo le izvrstnih domačih suhomesnatih izdelkov, pač pa tudi odlične sorte belih vin. Kopic priznanj in medalj z najrazličnejših ocenjevanj so pred kratkim dodali še dve: na mednarodnem vinskem sejmu v Splitu so za chardonnay prejeli srebrno medaljo, na društvenem ocenjevanju v okviru DV Goričko pa je njihov sivi pinot postal prvak sorte.

Naši kosci na državnem prvenstvu GIZELA CIFER NAJBOLJŠA

Kdo bi si mislil, da imamo v naši sredi tako odlične kosce in kosice, ki se lahko enakovredno kosajo na državnem prvenstvu, številni izmed njih pa se bodo 25. avgusta udeležili celo evropskega prvenstva v Salzburgu v Avstriji? Za vse je »krivo« tekmovanje v ročni košnji trave, s katerim so pred tremi leti začeli v društvu pevcev iz Sela. Največ zaslug imajo predsednik Oskar Makari in njegovi somišljeniki. Letos je bilo majsko tekmovanje v Selu prvič organizirano kot regijsko in s tem izbirno za nastop na državnem prvenstvu v Dupljah pri Naklem na Gorenjskem. Pravico do nastopa so si pridobili trije prvo uvrščeni v obeh kategorijah.

Ekipa prekmurskih koscev – razen Janeza Korena iz Bratonec so bili vsi iz naše občine – se je tudi na državnem tekmovanju odlično odrezala, saj so v ekipni razvrstitvi osvojili prvo mesto in s tem prehodni pokal. Zmagovalko pa smo dobili tudi v posamični razvrstitvi – najboljša je bila Gizela Cifer iz Sela, ki si je na prvem nastopu na državnem tekmovanju prikosila naslov državne prvakinje. Valentina Horvat in Katarina Nemet, prav tako iz Sela, sta bili 4. oziroma 5. in vse tri so si izborile pravico do nastopa na evropskem prvenstvu.

Med moškimi, tekmovalec jih je kar 24, se je iz naše ekipe najbolje odrezal (bil je 7.) prekmurski prvak Koloman Kozic iz Ivanjsevec, Oskar Makari je bil 11., njegov sin Martin pa 18. Na nadaljnje tekmovanje se je uvrstilo deset najboljših koscev, torej tudi Koloman Kozic.

Kljub velikim težavam pri zagotovitvi finančnih sredstev za odhod na Gorenjsko so prekmurski kosci med vsemi nastopajočimi naredili najboljši vtis, saj so bili enotno oblečeni, pa tudi potovali so organizirano. Tekmovali so s standardnimi, torej nekoliko krajšimi kosami. Makari obljublja, da bo v Salzburgu drugače, saj so si najboljši že zagotovili posebej za tekmovanje prirejena kosišča, prav tako tudi tekmovalne kose, katerih rezilo v dolžino meri okrog enega metra.

FOTO: Oskar MAKARI

Gizela Cifer iz Sela – najboljša kosica v Sloveniji za leto 2007.

FOTO: Oskar MAKARI

Prekmurski tekmovalci na državnem prvenstvu (od leve): Martin Makari, Koloman Kozic, Katarina Nemet, Gizela Cifer, Valentina Horvat, Oskar Makari in Janez Koren.

TD Bogojina obuja spomine na delo z lanom **PEČNICA JE ZAŽIVELA!**

Že lani so si v turističnem društvu Bogojina zamislili izdelavo pečnice – v zemljo pogreznjenega pravokotnega objekta, odprtega z vrhne strani; čez stene so položili lesene droge, na katerih se nad ognjem suši lan in konopljo. Tokrat so prikazali sušenje in trenje lanu. S tem je zamisel podpredsednika Štefana Puhana dobila končno realizacijo. *Promocija pečnice*, kakor so poimenovali prireditve, je pritegnila veliko zanimanje domačinov in gostov, ki so lahko spoznali nekatere faze na poti od lanu do platna.

Osnovna kultura je bila lan – do pol metra visoka rastlina z močnim vlaknastim stebлом, ki je bila ob upoštevanju posebnih faz obdelave voljna za pridobivanje sukanca, iz katerega so v končni fazi tkali platno. Kot smo slišali na prireditvi, se je lan vedno sejal 100. dan v letu, torej v prvi polovici aprila, 100. dan od setve pa je dozorel za spravilo. Lan so pulili, ga najprej sušili, potem se je »rlal« (od rastlin so ločili seme), sledilo je nekajtedensko namakanje v vodi in sušenje na travi. Naslednje faze priprave lanu za predenje na kolovratu so pred pečnico za mostom Šavlovega potoka ob regionalni cesti Martjanci-Lendava prikazale vrle domačinke, ki so bile tega dela večje iz preteklosti. Marija Puhan, Emilija Elijaš, Pepka Gregorec, Rozalija Gregorec, Ivanka Vogrin, Slava Horvat in Ivanka Maučec so se kljub skoraj polstoletnemu premoru odlično znašle pri delu z lesenimi »trlicami«, ko so »trle«, mehčale lan. Pavel Horvat je bil zadolžen za kurjača v pečnici. Paziti je moral, da ogenj ni bil previsok, sicer bi se lan, ki se je fino sušil na pečnici, vnel. Z delom nevsakdanjih gostov sta bila več kot zadovoljna tudi gostitelja prireditve, gospodar Drago in gospodinja Silva Ivanič, ki sta izdatno postregla z domačimi poticami in vinom.

Zmečkan lan se je potem še enkrat posušil na pečnici, s česanjem na »kvatrah« se je izločila preveč zmečkana preja in se zatem povezala v »kodile«. Pozimi je sledilo predenje na kolovratu, zatem pa do končnega izdelka, lanenega platna, še tkanje na statvah.

Prav Bogojinčani so bili vse do 50. let prejšnjega stoletja daleč naokrog poznani kot dobri tkalci. Le najstarejši se spominjajo tkalcev Martina Loperta-Kočarovega, Jožefa Loperta ter Šömenovih. Po pripovedovanju Tončka Šömena, ki je spontano spregovoril tudi na pogostitvi po prireditvi, je tkal že njegov dedek, pa oče Štefan ter brata Jože in Štefan. Do leta 1960 je tkal tudi nečak Jože.

Prireditve, povezana z lanom, bi v Bogojini morala ostati. Lepo bi bilo, če bi jo že prihodnje leto razširili in prikazali tudi druge faze na poti od lanu do platna.

Besedilo in fotografiji: Geza Grabar

Pri Kozicovih v Ivanjševcih **MLATITEV PO STAREM**

Pri znamenitem Kozicovem čebelnjaku je gospodar Koloman, prijatelji ga kličejo Kalmi, v krogu svoje družine, Horvatovih iz Sela in Gergorcovih iz Sebeborec ter ob izdatni pomoči prijateljev in znancev tudi letos prikazal mlatitev rži na stari način. Z njo so čisto po naključju začeli lani, letošnja mlatitev z množičnim obiskom – žal vnovič brez vsakršne podpore pristojnih služb na nivoju občine – dobiva nove razsežnosti. Pri Kozicovih so z okrog sto let staro mlatilnico, ki jo je poganjel traktor oldtimer »vladimirec« omlatili blizu 300 snopov rži, ki so jih ročno poželi in pred mlatitvijo povezali ter zložili v 15 križev.

Bilo je kot nekoč. »Mašinister« je veselo pognal mlatilnico, ki ji tudi na Goričkem rečejo »mašin«, vsak od 20 ljudi mlatitvene ekipe je opravljal točno določeno delo: »žakoša«, vrečarja, ponavadi dva, sta pazila na zrnje, ki je teklo iz mlatilnice in ga pridno polnila v vreče ter ga sproti tehtala, »slamarji« so slamo zlagali na kup, v »oslic« »kazaloš« je skrbel, da je bila slama pravilno zložena, »plevarce« so od mlatilnice odnašale pleve, polagač je polagal snopje v mlatilnico, pri tem mu je pomagala odvezalka snopja, najbolj naporno pa je bilo delo tistega, ki je metal snopje z voza na mlatilnico ...

Ernest Kučan iz sosednjih Berkovec in gostitelj Koloman Kozic sta prikazala ročno mlatitev s cepmi.

Čprav je bil prah, ki se je širil iz mlatilnice, zelo nadležen in zaradi znoja še posebej pekoč, se nad njim mlatitvena ekipa, pretežno sestavljena iz starejših ljudi, ki so to delo nekoč že opravljali, ni pritoževala. Bil je pač sestavni del vsake žetve in mlačve. In tako je tudi danes, le da je ekipo 20 ljudi, kolikor jih je bilo potrebnih pri mlatitvi z mlatilnico, nadomestil kombajn, ki nekdanje večdnevno delo opravi v kakšni uri.

Pri Kozicovih je bilo moč videti tudi kombajn iz leta 1960 ter lepo restavrirane stare traktorje goriškega Društva ljubiteljev stare kmetijske tehnika Oldtimer Abraham oziroma Kluba ljubiteljev stare kmetijske tehnike Pomurja.

»Mlatci« so bili deležni pristne žetvene kulinarike, ki so jo sestavljali: »žujca«, navadne klobase, potice in bela kava zjutraj in ob kisli mlečni juhi še perutnina ali kuhano prekajeno meso s krompirjem in posolankami za sladico za »mašinski obed«.

Za organizirane prikaze nekdanjih kmečkih opravil in hranjanje stare kmečke tradicije Kalmi razmišlja celo o ustanovitvi etno-turističnega društva. Imenovalo naj bi se Kolumpačovi – po nekdanjem domačem imenu Kozicovih.